

Puolustusvoimat

Naissotilaiden mielipiteitä ja kokemuksia fyysisestä kunnosta sekä kuntotestien suoritusvaatimuksista Puolustusvoimissa

Puolustusvoimat

Jani Vaara¹ | Jarmo Viskari² | Heikki Kyröläinen³ | Matti Santtila²

Naissotilaiden mielipiteitä ja kokemuksia fyysisestä kunnosta sekä kuntotestien suoritusvaatimuksista Puolustusvoimissa

1 Maanpuolustuskorkeakoulu, Johtamisen ja
Sotilaspedagogiikan laitos

2 Pääesikunta, Henkilöstöosasto

3 Jyväskylän yliopisto, Liikuntabiologian laitos

Naissotilaiden mielipiteitä ja kokemuksia fyysisestä kunnosta sekä kuntotestien suoritusvaatimuksista Puolustusvoimissa

© Pääesikunta, Koulutusosasto, PL 919, 00131 HELSINKI

ISBN 978-951-25-2803-5 (painettu)
ISBN 978-951-25-2804-2 (verkkoversio)

Kuvat: Puolustusvoimat

Taitto: Taina Ståhl

Painopaikka: Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy, 2016

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	9
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS	11
3 TUTKIMUSASETELMA JA -MENETELMÄT	13
3.1. Otanta.....	13
3.2. Tilastollinen käsittely.....	13
4 TULOKSET	15
4.1 Kuvailevat tulokset	15
4.1.1 Taustatiedot	15
4.1.2 Liikunta ja fyysinen kunto	16
4.1.3 Tuki- ja liikuntaelinvammat	17
4.1.4 Suhtautuminen kuntotesteihin ja niiden suoritusvaatimuksiin.....	18
4.1.5 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumisessa	22
4.1.6 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta.....	23
4.2 Tulokset henkilöstöryhmittäin	24
4.2.1 Liikunta ja fyysinen kunto	24
4.2.2 Suhtautuminen kuntotesteihin	27
4.2.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen	32
4.2.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta	33
4.3 Tulokset ikäryhmittäin.....	34
4.3.1 Liikunta ja fyysinen kunto	34
4.3.2 Suhtautuminen kuntotesteihin	36
4.3.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen.....	40
4.3.4 Kokemuksia kuntotesteistä tasa-arvon näkökulmasta	42
4.4 Tulokset puolustushaaroittain	43
4.4.1 Liikunta ja fyysinen kunto	43
4.4.2 Suhtautuminen kuntotesteihin	45
4.4.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen	48
4.4.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta	49
4.5 Tulokset fyysisen kunnan luokissa	50
4.5.1 Liikunta ja fyysinen kunto	50
4.5.2 Suhtautuminen kuntotesteihin	51
4.5.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen	55
4.5.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta	57
4.6 Tulokset painoindeksin luokissa.....	58
4.6.1 Liikunta ja fyysinen kunto	58
4.6.2 Suhtautuminen kuntotesteihin	60
4.6.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen	63
4.6.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta	64
4.7 Vapaan sanan vastaukset.....	65

5	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	67
5.1.	Liikunta-aktiivisuus, fyysinen kunto ja kehon koostumus	67
5.2.	Sotilasnaisten suhtautuminen valintakoerajoihin hakeuduttaessa sotilasuralle .	67
5.3.	Sotilasnaisten suhtautuminen kansainvälisten tehtävien valintakoerajoihin	68
5.4.	Tasa-arvon toteutuminen kuntotesteissä ja kuntotestivaatimuksissa	69
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET	71
	LÄHTEET.....	73
	LIITTEET.....	74

TIIVISTELMÄ

Ammattisotilaan on lakisääteisesti (laki puolustusvoimista.11.5.2007/551. § 43) ylläpidettävä työtehtäviensä ja sodanajan sijoituksensa edellyttämää kuntoa sekä ammattitaitoa. Puolustusvoimissa kriisinhallinta- ja erikoisjoukkotehtäviin, upseeriksi opiskelemaan sekä upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä edellytetään tiettyjen fyysisen kunnan minimivaatimusten läpäisyä. Suoritusvaatimusten minimirajat ovat sekä miehille että naisille samat. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää naisupseerien, -aliupseerien ja – opistoupseerien sekä upseeriksi opiskelevien naisten ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten suhtautumista puolustusvoimien voimassa oleviin kuntotesteihin sekä fyysisen suorituskyvyn minimivaatimuksiin. Samalla selvitettiin palveluksessa olevien naisten kokemuksia kuntotestien ja niiden suoritusvaatimusten vaikutuksista sotilasuralle sekä kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin rekrytoitumiselle.

Tutkimusasetelma ja -menetelmät

Tutkimuskyselyyn vastasi 362 naista. Kun epäselvät vastaukset poistettiin, lopullinen vastaajamäärä oli 328 naista. Vastausprosentti palkattuun henkilöstöön kuuluvien naissotilaiden osalta oli 39 %, naiskadettien osalta 100 % sekä vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien osalta 48 %.

Tärkeimmät tulokset

Enemmistö vastaajista oli vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia naisia ja reilusti alle puolet kuului palkattuun henkilöstöön. Tutkimukseen osallistuneet sotilasnaiset olivat pääosin liikunnallisia ja normaalipainoisia. Heidän kestävyyskuntonsa oli tyydyttävällä ja lihaskunto naisten viitearvoilla arvioituna hyvällä tasolla. Vain neljännes vapaaehtoista asepalvelusta suorittavista naisista juoksi viimeisessä juoksupuoltestissään yli 2600 metriä, mikä on minimivaatimus sotilasuralle. Pääosa naisista totesi, että kuntotestit ovat tärkeä osa sotilaan työkykyisyyden kartoittamista, ja että sotilaan tulee olla fyysisesti hyväkuntoinen.

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että nykyiset kuntotestit ja niiden suorituskykyvaatimukset eivät ole naisille liian kovia. Toisaalta yli puolet vastaajista haluaisi naisille ja miehille eri minimivaatimukset perustuen sukupuolten välisiin fysiologisiin eroihin. Vajaa puolet vastaajista pitää kuntotestivaatimuksia esteenä naisten rekrytoitumiselle sotilasuralle puolustusvoimiin. Nykyistä kuntotestijärjestelmää puoltavissa mielipiteissä korostuu upseerin, kadettien ja opistoupseerin koulutustausta, alle 35 vuoden ikä, hyvä fyysinen kunto, normaali kehon paino sekä liikunnallinen aktiivisuus. Aliupseerit, huonompikuntoiset, yli 35-vuotiaat, ylipainoiset sekä liikunnallisesti passiivisemmat haluavat muutoksia ja helpotuksia nykyjärjestelmään. Puolustushaarojen välillä ei juuri ollut eroja. Yli puolet naisista totesi, että nykyiset fyysisen kunnan minimirajat ovat miehille sopivat tai liian matalat. Noin viidennes naisista oli kokenut syrjintää ja joka kymmenes kiusaamista fyysisen kuntoonsa liittyen Puolustusvoimissa.

Johtopäätökset

Naissotilaiden mielipiteet ja vastaukset eivät anna riittäviä perusteita nykyisen kuntotestijärjestelmän kehittämiseksi tai fyysisen suorituskyvyn minimivaatimusten uudelleen määrittämiseksi. Naisten rekrytoinnin tehostamiseksi tulisi ammattisotilaille asetetuista fyysisen suorituskyvyn minimivaatimuksista tiedottaa aiempaa paremmin ennen naisten hakeutumista valintakokeisiin. Naisille tulisi tarjota henkilökohtaista valmennusta ja harjoitusohjelmia sekä muuta tarvittavaa tukea fyysisen kunnan kohottamiseksi ennen valintatilaisuuksia. Lisäksi tulisi kartoittaa ne työtehtävät, joissa erityisesti tarvitaan naissotilaita. Näihin tehtäviin voitaisiin määrittää tehtäväkohtaiset suorituskyvyn minimivaatimukset. Miehille tulisi myös valistaa varusmiespalveluksesta alkaen sukupuolten välisistä fysiologisista eroista, jotta heidän valmiutensa tukea naisia positiivisella tavalla eri sotilasuran vaiheiden aikana paransivat.

---

1 JOHDANTO

Puolustusvoimien normaali- sekä poikkeusolojen tehtävät asettavat erityisvaatimuksia ammattisotilaan ja palkatun henkilöstön sijoituskelpoisuudelle, työkyvylle ja ikärakenteelle. Henkilöstön käytettävyys poikkeusolojen kokoonpanoissa sekä normaaliolojen työkyvyn ylläpitäminen ovat työnantajan ja työntekijän yhteinen asia. Riittävä toimintakyky on oleellinen osa sotilaan ammattia, koska sotilaan työtehtävät ovat usein fyysisesti ja henkisesti vaativia. Sotilastehtävät yhdessä vaativien olosuhteiden kanssa altistavat sotilaita työssään moninaisille stressitekijöille, joita voivat olla muun muassa ympärivuorokautinen ja jatkuva fyysinen aktiivisuus, kannettava lisäkuorma ja taisteluvälineet, energia- ja nestevaje, univaje- ja häiriintynyt palautuminen, lämpötilojen vaihtelu, ympäristösaasteet sekä häiriötekijät henkisessä tasapainossa (mm. Sharp ym. 1998, Nindl ym. 2007). Sotilaan fyysisen toimintakyvyn tulisi olla mahdollisimman korkealla tasolla, jotta hän selviytyy hyvin päivittäisistä työtehtävistään.

Ammattisotilaan on lakisääteisesti (laki puolustusvoimista.11.5.2007/551. § 43) ylläpidettävä työtehtäviensä ja sodanajan sijoituksensa edellyttämää kuntoa sekä ammattitaitoa. Tämän lisäksi Puolustusministeriön asetuksessa (1253, 4. luku, § 14) todetaan, että ammattisotilaan perustaidot ja kunto arvioidaan säännöllisesti testien sekä terveystarkastuksen perusteella. Jos ammattisotilaan perustaidot tai kunto eivät vastaa hänen tehtävänsä asettamia vaatimuksia, hänelle voidaan laatia ohjelma perustaitojen parantamiseksi tai kunnan kohottamiseksi.

Laki naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta astui voimaan 1.4.1995. Puolustusvoimien palkatussa sotilashenkilöstössä palvelee nykyisin 270 naista, mikä on noin neljä prosenttia ammattisotilaista. Vuonna 2013 vapaaehtoisesta asepalveluksesta aloitti 485 naista ja vuosittain palveluksen aloittaa keskimäärin 500 naista. Upseerin tutkintoa on opiskellut vuosittain 0-6 naiskadettia vuodesta 1996 alkaen. Ensimmäiset naiset valmistuivat upseerin virkaan vuonna 1999 ja opistoupseerin virkaan 1998. Naisaliupseereita on koulutettu vuodesta 2008 alkaen. Vuonna 2007 puolustusvoimien sotilasammattihenkilöstötehtävissä palvelleet naiset nimitettiin aliupseerin virkaan ilman fyysisen toimintakyvyn vaatimuksia.

Suomen puolustusvoimissa fyysisen suorituskyvyn (=kunto) vaatimukset ovat samat niin miehille kuin naisille, joskin ammattisotilaiden viitearvoluokat ovat sukupuolikohtaiset. Kansainvälisesti tarkasteltaessa fyysisen suorituskyvyn vaatimukset vaihtelevat. Esimerkiksi Tanskan ja Ruotsin asevoimissa fyysisen suorituskyvyn vaatimukset ovat molemmille sukupuolille samat. Norjassa on sukupuolten välillä osittain eri vaatimukset (Malmberg ym. 2011). Yhdysvalloissa vaatimukset on määritetty puolustushaaroittain sekä aselajeittain ja sukupuolten väliset vaatimukset voivat poiketa toisistaan (Knapik & East 2014). Suomessa Rajavartiolaitoksella ja poliisihallinnossa on miehille ja naisille eri kuntotestivaatimukset. Pelastuslaitoksella vaatimukset ovat molemmille sukupuolille samat (Rajavartiolaitoksen, poliisihallinnon ja pelastuslaitoksen www-sivut hakeutuminen).

Sotilasvirkoihin ja kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin hakeutuvilta sekä upseeriksi opiskelemaan hakeutuvilta edellytetään sukupuolesta riippumatta fyysisen toimintakyvyn minimiraja-arvojen läpäisyä. Ammattialupseerin virkaan nimittämiseksi ja upseeriksi opiskelemaan hakeutuvilta (kadeteilta) vaaditaan 2600 metrin tulos 12 minuutin juoksutestissä. Kadettien on lisäksi saavutettava ennen upseerin virkaan nimittämistä 12 minuutin juoksutestissä vähintään 2600 metrin tulos. Fyysisen toimintakyvyn minimivaatimukset ovat samat sukupuolesta riippumatta niin aliupseerin kuin upseerin virkatehtäviin.

Puolustusvoimissa on lisäksi joihinkin vaativiin työtehtäviin karsivia kuntotestirajoja, kuten esimerkiksi erikoisjoukko- ja kriisinhallintatehtäviin sekä sotilaslentäjille. Kansainvälisiin operatiivisiin kriisinhallintatehtäviin vaaditaan 12-minuutin juoksupuolustustestissä 2500 metrin tulos. Esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin edellytetään 2300 metrin tulos. Vuosittain suoritettavissa palkatun sotilashenkilöstön kenttäkelpoisuus- ja kuntotesteissä on molemmille sukupuolille ollut eri viitearvot vuodesta 2010 alkaen. Varusmiespalvelukseen astuville miehille tai vapaaehtoiseen asepalvelukseen astuville naisille ei ole fyysisen suorituskyvyn minimivaatimuksia, mutta molemmille sukupuolille on olemassa omat kuntotestien luokitustaulukot. Tämän lisäksi lihaskuntotestien suoritustekniikoissa on pieniä eroja. (Pihlainen ym. 2011).

Valintakokeiden kuntotestien minimirajat ovat osoittautuneet merkittäväksi karsivaksi tekijäksi naisten rekrytoitumiselle puolustusvoimiin. Esimerkiksi vuosien 2010-2013 aikana Maanpuolustuskorkeakoulun upseerin tutkintoon valittiin 10 prosenttia hakeutuneista naisista. Miehiä oli vastaavasti valittu noin 35 prosenttia hakijoista. Suurin yksittäinen selittävä tekijä sille, että nainen ei ole tullut valituksi Kadettikouluun, on ollut liian alhainen fyysinen kunto. Valintakokeisiin kutsutuista naisista 63 prosenttia ei selvittänyt 12-minuutin juoksupuolustustestin 2600 metrin karsintarajaa (Maanpuolustuskorkeakoulun valintakoetilastot 2010-2013). Vastaavasti mieshakijoista suurin osa selitti karsivan rajan.

Norjassa miehistä kuusi ja naisista 19 prosenttia karsiutuu upseerikoulutuksen pääsykokeissa fyysisen kunnon perusteella (Brundtland Steder 2012). Norjan asevoimissa ollaan myös erityisen huolestuneita siitä, että naisia karsiutuu liian paljon sotilasuralta korkeiden kuntotestivaatimusten vuoksi. Norjan asevoimissa palvelee tällä hetkellä noin 10 prosenttia naisia. Heidän osuutensa on ollut saman verran myös kansainvälisissä tehtävissä. Norjan tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä naisten osuus asevoimien sotilashenkilöstöstä olisi vähintään 20 prosenttia.

Tutkimusten ja kirjallisuuden perusteella tiedetään, että keskimäärin miesten ja naisten välinen fysiologinen ero vaihtelee 20–50 prosentin välillä riippuen fyysisestä ominaisuudesta (McArdle ym. 2010, Courtright ym. 2013). Naisten ja miesten väliset keskimääräiset erot ovat merkittävät etenkin kestävyys- ja voimaominaisuuksissa, jotka asettavat sotilasmiehet naisia edullisempaan asemaan sotilastyössä. Tämä johtuu muun muassa miesten paremmasta hapenottokyvystä sekä suuremmasta kehon painosta, lihasmassasta ja voimatasoista. Toisaalta testeissä, jotka mittaavat liikkuvuutta, tasapainoa ja koordinaatiota, ei miesten ja naisten välillä ole juuri eroja. Hyvät liikkuvuus-, tasapaino- ja koordinaatio-ominaisuudet lisäävät myös työturvallisuutta fyysisesti vaativissa työtehtävissä sekä ennalta ehkäisevät tuki- ja liikuntaelinvammoilta (Knapik ym. 2001, Courtright ym. 2013).

Naissotilaiden määrän lisääminen on ollut viime aikoina voimakkaasti esillä myös Suomessa. Puolustusvoimilla ei kuitenkaan ole riittävästi tutkittua tietoa siitä, miten suomalaiset naissotilaat yleisesti ja tasa-arvon näkökulmasta kokevat nykyiset fyysisen suorituskyvyn minimi- ja suoritusvaatimukset sekä kuntotestit. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää naissotilaiden, upseeriksi opiskelevien naisten ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten suhtautumista kuntotesteihin ja niiden suoritusvaatimuksiin. Samalla selvitettiin naissotilaiden kokemuksia kuntotestien ja niiden suoritusvaatimusten vaikutuksista upseerin ja aliupseerin virkaan sekä kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin rekrytoitumiselle.

---

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää suomalaisten naisupseerien, -aliupseerien ja -opistoupseerien sekä upseereiksi opiskelevien kadettien ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten suhtautumista seuraaviin tutkimuskysymyksiin:

- Millaista on sotilasnaisten suhtautuminen puolustusvoimien voimassa oleviin kuntotesteihin ja niiden suoritusvaatimuksiin?
- Miten sotilasnaiset kokevat kuntotestien ja niiden suoritusvaatimusten vaikutukset sotilasuralle ja kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin rekrytoitumiselle?
- Millaisia kokemuksia sotilasnaisilla on kuntotesteihin osallistumisesta sekä niiden suoritusvaatimuksista tasa-arvon näkökulmasta?
- Eroaako suhtautuminen ja kokemukset kuntotesteihin sekä niiden suoritusvaatimuksiin henkilöstöryhmien, puolustushaarojen ja ikäryhmien välillä sekä eri kunto- ja painoindeksiluokissa?

---

3 TUTKIMUSASETELMA JA -MENETELMÄT

3.1. Otanta

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena. Kysely lähetettiin kaikkiin puolustusvoimien joukko-osastoihin. Joukko-osastot veloitettiin teettämään kysely palkattuun sotilashenkilöstöön kuuluville naisille, upseeriksi opiskeleville naiskadeteille sekä vapaaehtoista asepalvelustaan suorittaville naisille. Joukko-osastot lähettivät kyselyn tulokset joko sähköisesti tai kirjallisina kopioina Maanpuolustuskorkeakoululle.

Kysely lähetettiin joukko-osastoihin elokuussa 2013 ja vastaukset saatiin lokakuun loppuun 2013 mennessä. Kyselyyn vastasi yhteensä 362 naista. Kyselyn tuloksista 34 (9.4 %) oli virheellisiä tai epäselviä johtuen joko lukijalaitteen häiriöistä tai vastaajan virheistä. Lopullinen vastausmäärä oli näin ollen 328. Vastaajien edustavuutta tarkasteltiin suhteessa henkilöstön kokonaismäärään. Vuonna 2013 puolustusvoimissa työskenteli 270 palkattuun henkilöstöön kuuluvaa naissotilasta. Vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia naisia oli 485. Upseeriksi opiskelevia kadetteja oli kuusi. Palkattuun sotilashenkilöstöön kuuluvien naisten vastausprosentti oli 39 %, naiskadettien 100 % ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten 48 %. Tutkittavia tiedotettiin tutkimuksen sisällöstä ja sen kulusta ennen tutkimukseen vastaamista. Sen jälkeen vastaajat antoivat kirjallisen suostumuksen tutkimukseen osallistumisesta.

3.2. Tilastollinen käsittely

Tilastolliset analyysit suoritettiin SPSS –ohjelmalla (SPSS 20.0.0.1 for Windows). Ryhmävertailuissa käytettiin suhteellisten osuuksien testejä ja χ^2 -testejä (Khiin neliötestejä) ristiintaulukoinnissa. Mikäli ryhmän frekvenssi oli hyvin pieni ($n < 5$) tilastollisia merkitsevyyksiä ei ole esitetty. Henkilöstöryhmien välisiä eroja tarkasteltaessa ne jaettiin kolmeen ryhmään. Ensimmäisen ryhmän muodostivat kaikki vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat. Toiseksi ryhmäksi yhdistettiin palkattuun henkilöstöön kuuluvat sopimussotilaat ja aliupseerit. Kadetit, opistoupseerit, upseerit ja erikoisupseerit muodostivat viimeisen ryhmän. Iän mukaan vastaajat jaettiin 18 - 25 –vuotiaisiin, 26 -35 –vuotiaisiin ja yli 35-vuotiaisiin. Fyysisen kunnon luokissa vapaaehtoista asepalvelusta suorittavilta käytettiin heidän palveluksensa aikaista ensimmäistä juoksutestitulosta (tulotesti). Aliupseereilta ja sopimussotilailta sekä kadeteilta ja upseereilta käytettiin heidän viimeisintä juoksutestitulosta. Vastaajat luokiteltiin painoindeksin perusteella normaalipainoisiin (BMI <25) ja ylipainoisiin (BMI >25).

---

4 TULOKSET

4.1 Kuvailevat tulokset

4.1.1 Taustatiedot

Vastaajista 68 % oli vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia naisia. Opistoupseereja, aliupseereja ja sopimussotilaita oli 19 % vastaajista. Upseerinaisia oli 11 % ja kadetteja 2 %. Vastaajien henkilöstöryhmäjakauma on esitetty taulukossa 1. Vastaajista suurin osa oli maavoimista (80 %), 7 % ilmavoimista ja 12 % merivoimista. Suurimman ikäluokan vastaajista muodostivat 18–25 -vuotiaat (yhteensä 70 %). Vastaajien ikäluokkajakauma on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 1. Henkilöstöryhmien osuudet.

	%	N
asepalvelusta suorittava miehistöön kuuluva	29.1	95
asepalvelusta suorittava aliupseeri/aliupseerioppilas	35.6	116
asepalvelusta suorittava upseerikokelas/upseerioppilas	3.4	11
palkattuun henkilöstöön kuuluva sopimussotilas	3.4	11
palkattuun henkilöstöön kuuluva aliupseeri	14.4	47
palkattuun henkilöstöön kuuluva opistoupseeri	1.5	5
maanpuolustuskorkeakoulussa upseeriksi opiskeleva	1.8	6
palkattuun henkilöstöön kuuluva upseeri	10.5	34
palkattuun henkilöstöön kuuluva erikoisupseeri	0.3	1

Taulukko 2. Vastaajien ikäjakaumat.

	%	N
18–25 vuotta	70.4	231
26–35 vuotta	16.5	54
36–45 vuotta	9.1	30
46 tai enemmän	4.0	13

4.1.2 Liikunta ja fyysinen kunto

Vastaajista 72 % harrasti vapaa-ajan ripeää ja reipasta liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa. Ei lainkaan liikuvia tai enintään kerran viikossa liikuvia oli 10 %. Vastaajien liikunta-aktiivisuusjakauma on esitetty taulukossa 3. Vastaajista 77 % oli normaalipainoisia, 17 % ylipainoisia ja 2 % lihavia. Vastaajien painoindeksijakauma on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 3. Vapaa-ajan liikunnan harrastaminen.

	%	N
Ripeää ja reipasta liikuntaa ainakin neljä kertaa viikossa	36.7	120
Ripeää ja reipasta liikuntaa kolme kertaa viikossa	35.2	115
Ripeää ja reipasta liikuntaa kaksi kertaa viikossa	18.7	61
Ripeää ja reipasta liikuntaa noin kerran viikossa	4.6	15
Verkkaista tai rauhallista liikuntaa yhtenä tai useampana päivänä viikossa	3.7	12
Ei juuri mitään liikuntaa joka viikko	1.2	4

Taulukko 4. Painoindeksin jakaumat.

	%	N
Alipainoinen (alle 18.5)	1.9	6
Normaalipainoinen (18.5-24.99)	78.3	253
Ylipainoinen (25-29.99)	17.3	56
Lievä lihavuus (30-34.99)	1.9	6
Vaikea lihavuus (yli 35)	0.6	2

Vapaaehtoista asepalvelusta suorittavista vastaajista 31 % juoksi ensimmäisessä juoksutestissä alle 2200 m ja yli 3000 m juoksi 1 %. Palveluksen lopulla 19 % vastaajista juoksi alle 2200 metriä ja 1 % yli 3000 m. Vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen (tulotesti) ja viimeisen (lähtötestin) juoksutestitulosten jakaumat ovat esitetty taulukoissa 5-6.

Taulukko 5. Itseraportoitu vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestin (tulotesti) tulos.

	%	N
alle 2200 metriä	34.9	102
2200 – 2400	32.7	96
2400 - 2600	19.1	56
2600 – 2800	9.9	29
2800 – 3000	2.4	7
yli 3000 metriä	1.0	3

Taulukko 6. Itseraportoitu vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisen juoksutestin (lähtötesti) tulos.

	%	N
alle 2200 metriä	18.8	32
2200 - 2400	26.5	45
2400 - 2600	30.0	51
2600 - 2800	14.7	25
2800 - 3000	8.8	15
yli 3000 metriä	1.2	2

Palkatusta henkilöstöstä 21 % juoksi alle 2200 m 12-minuutin juoksutestissä ja yli 3000 m juoksi 7 %. Lihaskuntoltaan heikkoja oli 2 % ja erinomaisia 40 %. Palkatun henkilöstön viimeisimmän juoksutestin ja lihaskuntotestin tulokset ovat esitetty taulukoissa 7-8.

Taulukko 7. Palkatun henkilöstön itseraportoitu kuntotestien viimeisen juostutestin tulos.

	%	N
alle 2200 metriä	18.2	17
2200 – 2400	22.6	21
2400 - 2600	25.8	24
2600 – 2800	21.5	20
2800 – 3000	5.4	5
yli 3000 metriä	6.5	6

Taulukko 8. Palkatun henkilöstön itseraportoitu viimeisimmän lihaskuntotestin (indeksin) tulos.

	%	N
Heikko	2.0	2
Välttävä	2.0	2
Tyydyttävä	8.0	8
Hyvä	19.0	19
Kiitettävä	30.0	30
Erinomainen	40.0	40
En osaa sanoa	0.0	0

4.1.3 Tuki- ja liikuntaelinvammat

Vastaajista 36 % ilmoitti, ettei ollut kärsinyt lainkaan tuki- ja liikuntaelinvammoista (TULE) vapaaehtoisen asepalveluksen aikana. Yleisimmät TULE –vammat olivat alaraaja- (36 %), selkä- (8 %) tai niskakivut (5 %). Palkatusta henkilöstöstä 61 % ilmoitti, ettei ollut kärsinyt työuransa aikana lainkaan TULE -vammoista. Selkä- (13 %) tai niskakivusta (10 %) raportoi noin joka kymmenes vastaaja.

4.1.4 Suhtautuminen kuntotesteihin ja niiden suoritusvaatimuksiin

Lähes kaikki vastaajat olivat täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että "sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa" (96 %). Osin tai täysin eri mieltä oli 2 %. Vastausjakauma on esitetty taulukossa 9. Vapaaehtoisen asepalveluksen fyysistä kuormittavuutta 67 % kuvasi kohtalaiseksi ja 18.9 % raskaaksi. Suurin osa vastaajista oli joko täysin tai osin samaa mieltä (85 %) siitä, että "kuntotestit ovat tärkeä osa sotilaan työkykyisyyden kartoittamista". Osin tai täysin eri mieltä oli 3 % vastaajista.

Taulukko 9. Vastaukset väittämään: "sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa"

	%	N
täysin samaa mieltä	77.6	253
osin samaa mieltä	18.8	61
siltä väliltä	1.5	5
osin eri mieltä	0.6	2
täysin eri mieltä	1.5	5

Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsivaa rajaa (2600 m) naisille piti sopivana suurin osa (76 %) vastaajista. Liian vaativana rajaa piti reilu viidennes (22 %) vastaajista (taulukko 10). Miehillä karsivaa rajaa piti sopivana 60 % vastaajista ja liian matalana 40 % (taulukko 11).

Taulukko 10. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	%	N
Liian matala	2.1	7
Sopiva	76,2	249
Liian vaativa	21.7	71

Taulukko 11. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni miehille:

	%	N
Liian matala	39.9	130
Sopiva	58.3	190
Liian vaativa	1.8	6

Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsivaa rajaa (2600 m) naisille piti sopivana yli puolet (56 %) ja liian vaativana 42 % vastaajista (taulukko 12). Miehillä karsivaa rajaa piti suurin osa sopivana (66 %) ja liian matalana reilu viidennes (28 %) (taulukko 13.)

Taulukko 12. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	%	N
Liian matala	2.2	7
Sopiva	56.0	182
Liian vaativa	41.8	136

Taulukko 13. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juokсутestин karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	%	N
Liian matala	27.9	91
Sopiva	66.0	215
Liian vaativa	6.1	20

Kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien karsivaa rajaa 12 minuutin juokсутestissä operatiivisissa tehtävissä (2500 m) naisille piti sopivana (taulukko 14) suurin osa vastaajista (71 %) ja liian matalana reilu viidesosa (21 %). Miehille rajaa piti liian matalana 56 % ja sopivana 43 % vastaajista (taulukko 15).

Taulukko 14. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni naisille:

	%	N
Liian matala	20.7	68
Sopiva	70.7	232
Liian vaativa	8.5	28

Taulukko 15. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni miehille:

	%	N
Liian matala	56.0	183
Sopiva	43.1	141
Liian vaativa	0.9	3

Kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävien (2300 m) karsivaa rajaa 12 minuutin juokсутestissä naisille piti sopivana kaksi kolmesta (66 %) vastaajista (taulukko 16) ja liian matalana vajaa kolmannes (32 %). Miehille samaa rajaa sopivana piti 39 % ja liian matalana 60 % vastaajista (taulukko 17).

Taulukko 16. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	%	N
Liian matala	31.8	104
Sopiva	66.4	217
Liian vaativa	1.8	6

Taulukko 17. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	%	N
Liian matala	60.4	198
Sopiva	39.0	128
Liian vaativa	0.6	2

Suurin osa vastaajista (taulukko 18) oli sitä mieltä, että vapaaehtoisen asepalveluksen kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativat (76 %). Kaksi kolmannesta vastaajista (taulukko 19) oli sitä mieltä, että palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativat (67 %) ja reilu neljännes (28 %) piti vaatimuksia liian vaativina.

Taulukko 18. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	%	N
Kyllä	4.0	13
Ei	76.9	249
En osaa sanoa	19.1	62

Taulukko 19. Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	%	N
Kyllä	27.7	36
Ei	66.9	87
En osaa sanoa	5.4	7

Yli puolet vastaajista (55 %) oli sitä mieltä, että naissotilaat pystyisivät selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisista fyysisen toimintakyvyn vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä. Reilu viidennes oli eri mieltä (23 %) (taulukko 20).

Taulukko 20. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisista fyysisen toimintakyvyn vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	%	N
Kyllä	55.0	180
Ei	22.6	74
En osaa sanoa	22.4	73

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä että kuntotestivaatimukset eivät ole naisille liian vaativia (77 %). Reilu kymmenesosa oli eri mieltä (13 %). Suurin osa vastaajista (74 %) oli täysin tai osin samaa mieltä väitteeseen: " Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin". Osin tai täysin eri mieltä oli 14 % (taulukko 22).

Taulukko 21. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	%	N
Kyllä	12.8	42
Ei	76.5	250
En osaa sanoa	10.7	35

Taulukko 22. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	%	N
täysin samaa mieltä	33.1	108
osin samaa mieltä	41.4	135
siltä väliltä	12.0	39
osin eri mieltä	12.0	39
täysin eri mieltä	1.5	5

4.1.5 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoimisessa

Vastaajista puolet ilmoitti, että kuntotestivaatimuksilla ei ole merkitystä harkittaessa sotilasuralle hakeutumista. Vajaa kolmannes ilmoitti sillä olevan merkitystä. Osin tai täysin samaa mieltä väitteeseen ”12 minuutin juoksutestin karsiva raja (2600 m) on esteenä naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin” vastasi myöntävästi 39 % vastaajista. Osin tai täysin eri mieltä vastanneiden osuus oli hieman suurempi (41 %). Samankaltaiset osuudet havaittiin myös väitteeseen: ”12 minuutin juoksutestin karsiva raja (2600 m) on esteenä naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun tai upseeriksi Puolustusvoimiin” (taulukko 23–24).

Taulukko 23. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin.

	%	N
täysin samaa mieltä	11.6	38
osin samaa mieltä	27.1	89
siltä väliltä	19.9	65
osin eri mieltä	20.7	68
täysin eri mieltä	20.7	68

Taulukko 24. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	%	N
täysin samaa mieltä	11.9	39
osin samaa mieltä	28.1	92
siltä väliltä	20.2	66
osin eri mieltä	19.6	64
täysin eri mieltä	20.2	66

Vastaajista vajaat puolet (47 %) ilmoittivat olevan täysin tai osin eri mieltä siitä, että kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisten työtehtävien raja (2500 m) olisi esteenä naisten rekrytoimiselle. Vajaa kolmannes (30 %) piti rajaa esteenä (taulukko 25).

Taulukko 25. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	%	N
täysin samaa mieltä	11.3	37
osin samaa mieltä	18.9	62
siltä väliltä	22.6	74
osin eri mieltä	21.3	70
täysin eri mieltä	25.9	85

Suurin osa vastaajista (63 %) raportoi olevan täysin tai osin eri mieltä siitä, että esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävien raja (2300 m) olisi este. Reilu viidennes (22 %) vastasi olevansa täysin tai osin sitä mieltä, että raja on este rekrytoimiselle (taulukko 26.).

Taulukko 26. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	%	N
täysin samaa mieltä	8.9	29
osin samaa mieltä	12.9	42
siltä väliltä	15.4	50
osin eri mieltä	23.1	75
täysin eri mieltä	39.7	129

4.1.6 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta

Yli puolet vastaajista (57 %) oli täysin tai osin eri mieltä väitteeseen: "Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa" (taulukko 27).

Taulukko 27. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	%	N
täysin samaa mieltä	13.1	43
osin samaa mieltä	22.9	75
siltä väliltä	7.3	24
osin eri mieltä	29.0	95
täysin eri mieltä	27.7	91

Vastaajista 42 % ilmoitti naisten alhaisempien kuntovaatimusten aiheuttavan ongelmia miessotilailta saatavaan arvostuksen tai kohtelun. Reilu kolmannes (34 %) oli eri mieltä (taulukko 28). Vajaa puolet (49 %) oli osin tai täysin samaa mieltä siitä, että samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia (taulukko 29). Osin tai täysin eri mieltä oli vajaa kolmannes (32 %) vastaajista.

Taulukko 28. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	%	N
Kyllä	41.7	136
Ei	34.4	112
En osaa sanoa	23.9	78

Taulukko 29. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	%	N
täysin samaa mieltä	18.3	59
osin samaa mieltä	30.4	98
siltä väliltä	19.3	62
osin eri mieltä	17.1	55
täysin eri mieltä	14.9	48

Enemmistö vastaajista (81 %) ei ollut kokenut kiusaamista Puolustusvoimissa fyysisestä kunnosta. Kiusaamista oli kokenut 12 % vastaajista (taulukko 30). Syrjintää oli kokenut satunnaisesti 23 % vastaajista ja jatkuvasti 1 % (taulukko 31).

Taulukko 30. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	%	N
täysin samaa mieltä	3.4	11
osin samaa mieltä	8.6	28
siltä väliltä	6.4	21
osin eri mieltä	10.4	34
täysin eri mieltä	71.2	233

Taulukko 31. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnan vuoksi?

	%	N
En koskaan	75.8	247
Satunnaisesti	23.3	76
Jatkuvasti	0.9	3

4.2 Tulokset henkilöstöryhmittäin

Tuloksia tarkasteltiin myös henkilöstöryhmittäin. Henkilöstöryhmät olivat jaettu seuraavasti:

- Vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset,
- Aliupseerit ja sopimussotilaat sekä Kadetit, upseerit ja
- opistoupseerit.

Naisaliupseereissa oli suhteellisesti enemmän yli 35-vuotiaita vastaajia. Heistä 20 naista oli yli 40 vuotta iältään, joten he ei eivät ole voineet suorittaa vapaaehtoista asepalvelusta. Vastaavasti alle 25 -vuotiaita vastaajia oli eniten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavissa naisissa (taulukko 31).

Taulukko 31. Ikäluokkien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	18–25 v	26–35 v.	yli 35 v.
Asepalvelusta suorittavat	94.6	5.4	0.0
Aliupseerit ja sopimussotilaat	22.4	25.9	51.7
Kadetit ja upseerit, opistoupseerit	15.2	58.7	26.1

4.2.1 Liikunta ja fyysinen kunto

Kadeteista ja upseereista sekä opistoupseereista 89 % harrasti riipeää liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa. Aliupseereista ja sopimussotilaista 61 % ja asepalvelusta suorittavista naisista 71 % harrasti liikuntaa yli kolme kertaa viikossa. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosi muista henkilöstöryhmistä ($p < 0.05$). Ei lainkaan liikuntaa tai alle kerran viikossa rauhallista liikuntaa harrastavia oli aliupseereissa enemmän kuin muissa henkilöstöryhmissä ($p < 0.005$, taulukko 32). Normaali- ja ylipainoisten jakaumissa ei ollut eroja henkilöstöryhmien välillä (taulukko 33).

Taulukko 32. Vapaa-ajan liikunnan harrastamisen jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	<1 krt/vko	1-2 krt/vko	>3 krt/vko
Asepalvelusta suorittavat	3.2	25.6	71.2
Aliupseerit ja sopimussotilaat	12.3 *	26.3	61.4
Kadetit ja upseerit, opistoupseerit	2.2	8.7 * ^	89.1 * ^

* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)

Taulukko 33. Painoindeksin jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 25	> 25
Asepalvelusta suorittavat	82.6	17.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	71.4	28.6
Kadetit ja upseerit	82.6	17.4

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 22 % oli juossut alle 2400 metriä vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisessä juoksutestissä. Vastaavasti asepalvelusta suorittavilla sekä aliupseereissa ja sopimussotilaissa osuudet olivat 78 % ja 63 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä (p<0.05). Yli 2600 metriä juosseita oli kadeteissa, upseereissa ja opistoupseereissa 48 %, aliupseereissa ja sopimussotilaissa 13 % ja asepalvelusta suorittavissa 6 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä (p<0.05). Asepalvelusta suorittavat naiset muodostivat suurimman (41 %) alle 2200 metriä juosseiden henkilöstöryhmän. Vastaavasti 34 % aliupseereista ja sopimussotilaista juoksi alle 2200 metriä (taulukko 34).

Taulukko 34. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestituloksien (tulotesti) jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Asepalvelusta suorittavat	40.9	37.5	15.8	5.8	0.0
Aliupseerit ja sopimussotilaat	34.2	28.9	23.7	13.2	0.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	8.7 *	13.0 *	30.4 *	26.2 *	21.7 *

* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05)

Vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisessä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseiden osuus oli kadeteilla ja upseereilla 13 % sekä aliupseereilla ja sopimussotilailla 47 %. Ryhmien välillä oli tilastollisesti merkitsevä ero (p<0.05). Kadeteilla ja upseereilla yli 2600 metriä juosseiden osuus (57 %) oli lisäksi suurempi kuin aliupseereilla ja sopimussotilailla (22 %) (p<0.05) (taulukko 35).

Taulukko 35. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisen (lähtötesti) juoksutestin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Aliupseerit ja sopimussotilaat	22.2	25.0	30.6	19.4	2.8
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	2.2 *	10.9	30.4	26.1	30.4 *

* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05)

Palkatun sotilashenkilöstön viimeisimmässä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseiden osuus oli suurempi aliupseereilla ja sopimussotilailla (58 %) kuin kadeteilla, upseereilla ja opistoupseereilla (21 %) (p<0.05). Kadeteilla, upseereilla ja opistoupseereilla yli 2600 metriä juosseiden osuus (58 %) oli lisäksi suurempi kuin aliupseereilla ja

sopimussotilailla (12 %) ($p < 0.05$) (taulukko 36). Suurimmat ryhmät olivat aliupseereilla ja sopimussotilailla alle 2200 metriä juosseet (32 %) sekä kadeteilla ja upseereilla 2600–2800 metriä juosseet (44 %) (taulukko 36).

Taulukko 36. Palkatun henkilöstön itseraportoidun viimeisen juostutestin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Aliupseerit ja sopimussotilaat	32.0	26.0	30.0	12.0	0.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	2.3 *	18.6	20.9	44.2 *	14.0 *
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$)					

Viimeisimmässä lihaskuntotestissä kiitettävän tai erinomaisen tuloksen saaneiden osuus oli kadeteilla, upseereilla ja opistoupseereilla 87 %, aliupseereilla ja sopimussotilailla 52 % ja asepalvelusta suorittavilla 26 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$) (taulukko 37).

Taulukko 37. Itseraportoidun viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksien (lihaskuntoindeksi) jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	Heikko/välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen	En osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	4.8	15.9	25.5	17.3	9.1	27.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	6.9	13.8	24.2	27.6	24.1 *	3.4 *
Kadetit, upseerit ja opistoups:t	0.0	0.0 *	10.9 *	30.4 *	56.5 * ^	2.2 *
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)						

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 35 % oli kärsinyt tuki- ja liikuntaelinvammoista vapaaehtoisen asepalveluksen aikana. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavilla sekä aliupseereilla ja sopimussotilailla olivat 67 % ja 51 %. Kadetit ja upseerit erosivat asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$) (taulukko 38).

Taulukko 38. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana

	Ei vammaa	Vamma
Asepalvelusta suorittavat	32.7	67.3
Aliupseerit ja sopimussotilaat	48.6	51.4
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	65.2 *	34.8 *
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$)		

4.2.2 Suhtautuminen kuntotesteihin

Henkilöstöryhmien välillä ei ollut eroja vastauksissa väittämään: ”Sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” (taulukko 39). Suurin osa vastaajista oli väittämästä täysin tai osin samaa mieltä.

Taulukko 39. Vastaukset väittämään: ”Sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” henkilöstöryhmittäin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Osin tai täysin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	97.2	1.4	1.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	96.5	1.7	1.8
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	91.3	2.2	6.5

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 81 % sekä asepalvelusta suorittavista 83 % piti Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden rajaa (2600 m) naisille sopivana. Aliupseereista ja sopimussotilaista puolestaan 55 % piti rajaa naisille sopivana. Aliupseerit ja sopimussotilaat erosivat muista ryhmistä ($p < 0.05$). Aliupseereista ja sopimussotilaista 45 %, kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 13 % ja asepalvelusta suorittavista 17 % piti rajaa naisille liian vaativana. Aliupseerit ja sopimussotilaat erosivat muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 40).

Taulukko 40. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	2.3	80.5	17.2
Aliupseerit ja sopimussotilaat	0.0	55.2 *	44.8 *
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	4.4	82.6 ^	13.0 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Miehille Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden rajaa (2600 m) piti liian matalana kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 13 %, aliupseereista ja sopimussotilaista 14 % ja asepalvelusta suorittavista 52 %. Asepalvelusta suorittavat erosivat muista ryhmistä ($p < 0.001$). Sopivana rajaa miehille piti useammin aliupseerit ja sopimussotilaat (81 %) sekä kadetit, upseerit ja opistoupseerit (85 %) verrattuna asepalvelusta suorittaviin naisiin (47 %) ($p > 0.001$) (taulukko 41).

Taulukko 41. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	52.0	47.1	0.9
Aliupseerit ja sopimussotilaat	14.0 *	80.7 *	5.3
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	13.0 *	84.8 *	2.2
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$)			

Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsivaa rajaa naisille (2600 m) piti liian vaativana 26 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista, 58 % aliupseereista ja sopimussotilaista sekä 41 % asepalvelusta suorittavista. Aliupseerien ja sopimussotilaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Sopivana rajaa piti 70 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista, 40 % aliupseereista ja sopimussotilaista ja 57 % asepalvelusta suorittavista. Aliupseerien ja sopimussotilaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 42).

Taulukko 42. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	1.8	57.3	40.9
Aliupseerit ja sopimussotilaat	1.8	40.3 *	57.9 *
Kadetit ja upseerit	4.3	69.6 ^	26.1 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista sekä aliupseerista ja sopimussotilaista noin 10 % piti rajaa upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä liian matalana miehille. Asepalvelusta suorittavista puolestaan 36 % piti rajaa liian matalana. Asepalvelusta suorittavien ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.001) (taulukko 43). Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 85 % sekä aliupseerista ja sopimussotilaista 78 % piti rajaa upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä sopivana miehille. Asepalvelusta suorittavista puolestaan 59 % piti rajaa sopivana. Asepalvelusta suorittavien ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.001)

Taulukko 43. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	35.9	59.1	5.0
Aliupseerit ja sopimussotilaat	10.3 *	77.6 *	12.1
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	10.9 *	84.8 *	4.3
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05)			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin operatiivisissa tehtävissä (2500 m) piti naisille sopivana 65 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista sekä aliupseereista ja sopimussotilaista. Asepalvelusta suorittavista 73 % piti rajaa sopivana. Ryhmien välillä ei ollut merkitsevää eroa. Aliupseereista ja sopimussotilaisista pienempi osa piti rajaa liian matalana ja toisaalta suurempi osa rajaa liian vaativana verrattuna muihin ryhmiin (p<0.05) (taulukko 44).

Taulukko 44. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	22.1	73.4	4.5
Aliupseerit ja sopimussotilaat	8.6 *	65.5	25.9 *
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	30.4 ^	65.3	4.3 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

Aliupseereista ja sopimussotilaista 67 % sekä kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 61 % piti rajaa (2500 m) miehille sopivana. Asepalvelusta suorittavista rajaa sopivana kolmannes (33 %). Asepalvelusta suorittavien ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.001). Lisäksi asepalvelusta suorittavissa suurempi osa (66 %) piti rajaa liian matalana aliupseereihin ja sopimussotilaisiin (30%) sekä kadetteihin, upseereihin ja opistoupseereihin verrattuna (39 %) (p<0.05) (taulukko 45).

Taulukko 45. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	66.2	33.3	0.5
Aliupseerit ja sopimussotilaat	29.8 *	66.7 *	3.5
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	39.1 *	60.9 *	0.0
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05)			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) naisille piti sopivana 54 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista, 72 % aliupseereista ja sopimussotilaista sekä 67 % asepalvelusta suorittavista. Ryhmät eivät eronneet toisistaan. Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista suurempi osa (46 %) piti rajaa liian matalana verrattuna aliupseereihin ja sopimussotilaisiin (21 %) (p<0.05) (taulukko 46).

Taulukko 46. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	32.0	67.1	0.9
Aliupseerit ja sopimussotilaat	21.1	71.9	7.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	45.7 ^	54.3	0.0
^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

Miehille rajaa piti sopivana 46 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista, 55 % aliupseereista ja sopimussotilaista sekä 34 % asepalvelusta suorittavista. Aliupseerit ja sopimussotilaat erosivat asepalvelusta suorittavista (p<0.001). Pienempi osa aliupseereista ja sopimussotilaista (45 %) piti rajaa liian matalana miehille asepalvelusta suorittaviin verrattuna (66 %) (p<0.05) (taulukko 47).

Taulukko 47. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Asepalvelusta suorittavat	65.8	33.8	0.5
Aliupseerit ja sopimussotilaat	44.8 *	55.2 *	0.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	52.2	45.7	2.2
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 94 % oli sitä mieltä, että vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativia. Vastaavat osuudet olivat aliupseereista ja sopimussotilaista 55 % sekä asepalvelusta suorittavista 79 %. Kaikki henkilöstöryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 48).

Taulukko 48. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	5.4	79.2	15.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	1.8	54.5 *	43.6 *
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	0.0	93.5 * ^	6.5 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 98 % oli sitä mieltä, että palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Osuus oli suurempi verrattaessa aliupseereihin ja sopimussotilaisiin (62 %) ($p < 0.05$) (taulukko 49).

Taulukko 49. Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Aliupseerit ja sopimussotilaat	31.0	62.1	6.9
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	2.3	97.7 ^	0.0
^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Asepalvelusta suorittavista 59 %, aliupseereista ja sopimussotilaista 65 % sekä kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 24 % oli sitä mieltä, että naissotilaat pystyisivät selviytymään vaatimuksista, mikäli juoksupuhtausrajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä. Kadettien, upseerien ja opistoupseerien ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 50).

Taulukko 50. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksupuhtausrajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	58.6	18.0	23.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	64.9	17.6	17.5
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	23.9 * ^	52.2 * ^	23.9
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Yleisesti kuntotestien suoritusvaatimuksia naisille piti liian vaativina 32 % aliupseereista ja sopimussotilaista, 9 % asepalvelusta suorittavista ja 6 % kadeteista, upseereista ja opistoupseereista. Aliupseereiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 51).

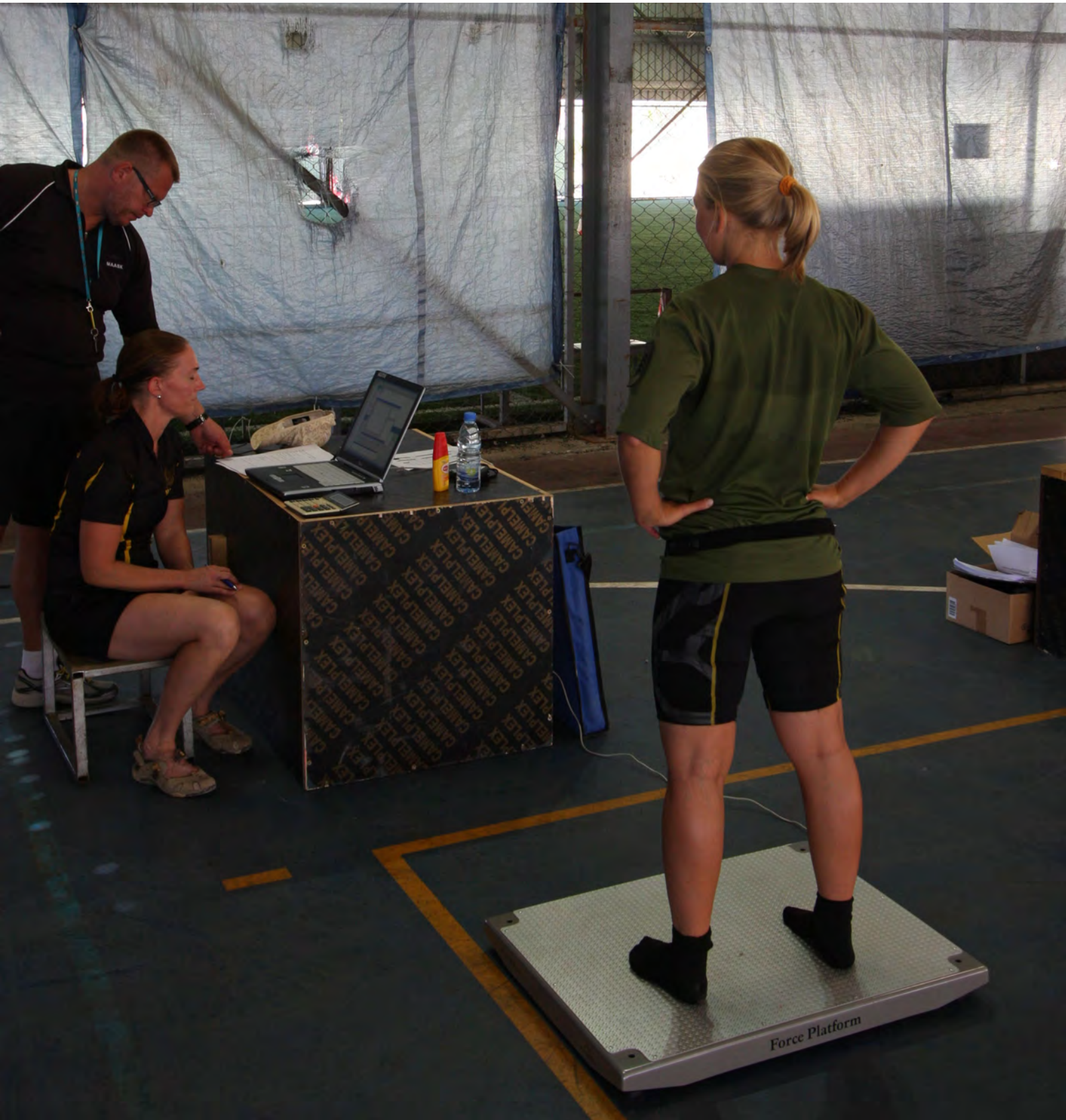
Taulukko 51. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	9.0	77.9	13.1
Aliupseerit ja sopimussotilaat	31.6 *	61.4 *	7.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	6.5 ^	89.2 ^	4.3
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 24 % ei uskonut naisten fyysisen kunnon olevan riittävä sotilaan työtehtäviin. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavista sekä aliupseereista ja sopimussotilaista olivat 13 % ja 9 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 52).

Taulukko 52. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	76.0	11.3	12.7
Aliupseerit ja sopimussotilaat	77.2	14.0	8.8
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	63.1	13.0	23.9 * ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

4.2.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 48 % oli täysin tai osin sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle aliupseeriksi. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavista sekä aliupseereista ja sopimussotilaista olivat 31 % ja 62 %. Asepalvelusta suorittavat erosivat muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 53).

Taulukko 53. 12 minuutin juokсутestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	30.6	25.2	44.2
Aliupseerit ja sopimussotilaat	62.1 *	12.1 *	25.8 *
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	47.8 *	2.2 *	50.0 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 44 % oli täysin tai osin sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavista sekä aliupseereista ja sopimussotilaista olivat 36 % ja 54 %. Aliupseerit ja sopimussotilaat erosivat asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$) (taulukko 54).

Taulukko 54. 12 minuutin juokсутestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	35.6	24.3	40.1
Aliupseerit ja sopimussotilaat	54.4 *	15.8	29.8
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	43.5	4.3 *	52.2 ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Henkilöstöryhmien välillä ei ollut eroja suhtautumisessa siihen onko 2500 metrin raja este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisiin tehtäviin (taulukko 55).

Taulukko 55. 12 minuutin juokсутestin karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	27.0	25.3	47.7
Aliupseerit ja sopimussotilaat	39.7	22.4	37.9
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	32.6	10.9 *	56.5
* eroaa asepalvelusta suorittavista ($p < 0.05$), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista ($p < 0.05$)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 80 % oli täysin tai osin eri mieltä siitä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavista sekä aliupseereista ja sopimussotilaista olivat kummallakin 60 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 56).

Taulukko 56. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	21.3	18.5	60.2
Aliupseerit ja sopimussotilaat	28.1	12.3	59.6
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	17.4	2.2 *	80.4 * ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

4.2.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 63 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että kuntotestivaatimusten tulisi olla samat sukupuolesta riippumatta. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavilla sekä aliupseereilla ja sopimussotilailla olivat 32 ja 29 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 57).

Taulukko 57. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	32.4	9.5	58.1
Aliupseerit ja sopimussotilaat	29.3	1.7	69.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	63.1 *	4.3	32.6 *
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

Kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 46 % ja asepalvelusta suorittavista 45 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia. Aliupseereissa osuus oli 67 %. Aliupseereiden osuus erosi muista ryhmistä (p<0.05). Täysin tai osin eri mieltä oli kadeteista ja upseereista 52 %, asepalvelusta suorittavista 30 % sekä aliupseerista ja sopimussotilaista 21 %. Kadettien, upseerien ja opistoupseerien ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 58).

Taulukko 58. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	44.7	24.9	30.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	66.7 *	12.3 *	21.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	45.7 ^	2.2 *	52.1 * ^
* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)			

Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, kadeteista, upseereista ja opistoupseereista 70 % oli sitä mieltä, että se aiheuttaisi ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen. Samaa mieltä oli asepalvelusta suorittavista 36 % sekä aliupseereista ja sopimussotilaista reilu kolmannes 40 %. Kadetit, upseerit ja opistoupseerit erosivat muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 59).

Taulukko 59. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	36.2	35.3	28.5
Aliupseerit ja sopimussotilaat	40.4	42.1	17.5
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	69.6 * ^	19.6 * ^	10.8 *

* eroaa asepalvelusta suorittavista (p<0.05), ^ eroaa aliupseereista ja sopimussotilaista (p<0.05)

Kiusaamista fyysisestä kunnosta oli kokenut 11–16 % ja syrjintää satunnaisesti 17–26 % kaikissa henkilöstöryhmissä. Henkilöstöryhmien osuudet eivät eronneet tilastollisesti toisistaan (taulukko 60). Syrjintää fyysisen kunnan vuoksi oli kokenut 17–27 % vastaajista. Henkilöstöryhmien välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa syrjinnän kokemisessa (taulukko 61).

Taulukko 60. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Asepalvelusta suorittavat	11.3	7.6	81.1
Aliupseerit ja sopimussotilaat	15.8	1.7	82.5
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	10.9	4.3	84.8

Taulukko 61. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnan vuoksi.

	En koskaan	Satunnaisesti	Jatkuvasti
Asepalvelusta suorittavat	73.1	25.5	1.4
Aliupseerit ja sopimussotilaat	81.0	19.0	0.0
Kadetit, upseerit ja opistoupseerit	82.6	17.4	0.0

4.3 Tulokset ikäryhmittäin

4.3.1 Liikunta ja fyysinen kunto

Ripeää vapaa-ajan liikuntaa harrasti yli 35-vuotiaista 61 %, 26–35-vuotiaista 83 % ja 18–25 vuotiaista 71 %. Yli 35-vuotiaiden ikäryhmässä oli eniten vähän tai ei lainkaan liikuntaa harrastavia ja ryhmä erosi merkitsevästi muista ikäryhmistä (p<0.05) (taulukko 62). Yli 35-vuotiaiden ikäryhmässä oli enemmän (35 %) ylipainoisia kuin muissa ikäryhmissä (p<0.05) (taulukko 63).

Taulukko 62. Vapaa-ajan liikunnan harrastamisen jakaumat (%) ikäryhmittäin.

	< 1 krt/vko	krt/vko	>3 krt/vko
18–25 -vuotiaat	3.1	25.5	71.4
26–35 -vuotiaat	5.7	11.3 *	83.0
> 35 -vuotiaat	13.9 * ^	25.6	60.5 ^

* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään,
^ merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään

Taulukko 63. Painoindeksin jakaumat (%) ikäryhmittäin.

	< 25	> 25
18–25 -vuotiaat	84.7	15.3
26–35 -vuotiaat	76.0	24.0
> 35 -vuotiaat	65.0 *	35.0 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään.

Asepalveluksen ensimmäisessä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseita oli 18–25 –vuotiaiden ryhmässä 76 %, 26–35 –vuotiaiden ryhmässä 50 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmässä 48 %. 18–25 –vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Yli 2600 metriä juosseiden määrä oli 18–25 –vuotiaiden ryhmässä 7 %, 26–35 –vuotiaiden ryhmässä 29 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmässä 35 %. 18–25 –vuotiaiden ryhmä erosi merkitsevästi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 64).

Taulukko 64. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestin (tulotesti) tuloksien jakaumat (%) ikäryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
18–25 -vuotiaat	37.2	39.0	16.5	6.4	0.9
26–35 -vuotiaat	21.2 *	19.2 *	30.8 *	17.3 *	11.5 *
> 35-vuotiaat	43.5 ^	4.3 *	17.4	26.1 *	8.7 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään,
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

Palkatun sotilashenkilöstön viimeisessä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseiden osuus oli 18–25 –vuotiaiden ryhmässä 7 %, 26–35 –vuotiaissa 29 % ja yli 35-vuotiaissa 66 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 65). Yli 2600 metriä juosseiden osuus oli 18–25 –vuotiaiden ryhmässä 57 %, 26–35 –vuotiaiden ryhmässä 42 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmässä 5 %. Yli 35 vuotiaissa on muita ikäryhmiä enemmän alle 2220 metriä juosseita ($p < 0.005$) ja ryhmä erosi merkitsevästi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 65).

Taulukko 65. Palkatun henkilöstön itseraportoidun viimeisen juostutestin tuloksien jakaumat (%) ikäryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
18–25 -vuotiaat	0.0	7.1	35.7	50.1	7.1
26–35 -vuotiaat	7.3	22.0	29.2	22.0 *	19.5
> 35 -vuotiaat	36.8 * ^	28.9	18.4	10.5 *	5.4

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään,
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

Viimeisimmässä lihaskuntotestissä kiitettävän tai erinomaisen lihaskuntoindeksin saavuttaneiden osuus oli 18–25 –vuotiaissa 37 %, 26–35 –vuotiaissa 50 % ja yli 35-vuotiaissa (31 %). Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$). 26–35 –vuotiaissa oli merkitsevästi enemmän erinomaisia tuloksia kuin muissa ikäryhmissä ($p < 0.05$) (taulukko 66).

Taulukko 66. Itseraportoidun viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksien (lihaskuntoindeksi) jakaumat (%) ikäryhmittäin.

	Heikko tai välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	4.6	13.4	25.8	19.4	9.6	27.2
26–35 -vuotiaat	1.9	11.1	11.1 *	25.9	48.1 *	1.9 *
> 35 -vuotiaat	7.0	14.0	25.5	23.3	27.9 * ^	2.3 *

18–25 –vuotiaista 65 %, 26–35 –vuotiaista 49 %, yli 35-vuotiaista 35 % oli kärsinyt vapaaehtoisen asepalveluksen aikana TULE -vammoista. 18–25 –vuotiaiden ryhmä erosi merkitsevästi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 67).

Taulukko 67. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana ikäryhmittäin.

4.3.2 Suhtautuminen kuntotesteihin

Pääosa naisista oli sitä mieltä, että sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa. Ikäryhmien välillä ei ollut merkitseviä eroja vastauksissa väittämään ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” (taulukko 68).

Taulukko 68. Vastaukset väittämään: ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” ikäryhmittäin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	96.5	1.3	2.2
26–35 -vuotiaat	96.2	1.9	1.9
> 35 -vuotiaat	95.2	2.4	2.4

Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden rajaa (2600 m) naisille piti sopivana 18–25 –vuotiaista 54 %, 26–35 –vuotiaista 78 % ja yli 35-vuotiaista 88 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Liian vaativana rajaa piti 18–25 –vuotiaista 18 %, 26–35 –vuotiaista 19 % ja yli 35-vuotiaista 47 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 69).

Taulukko 69. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 -vuotiaat	2.2	80.0	17.8
26–35 -vuotiaat	3.7	77.8	18.5
> 35 -vuotiaat	0.0	53.5 * ^	46.5 * ^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään			

Miehille rajaa piti liian matalana 18–25 –vuotiaista 51 %, 26–35 –vuotiaista 19 % ja yli 35-vuotiaista 7 %. Sopivana rajaa piti puolestaan 18–25 –vuotiaista 48 %, 26–35 –vuotiaista 78 % ja yli 35-vuotiaista 88 %. 26–35 –vuotiaiden ja 35-vuotiaiden ryhmät erosivat 18–25 –vuotiaista ikäryhmästä ($p < 0.05$) (taulukko 70).

Taulukko 70. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 -vuotiaat	50.9	48.3	0.9
26–35 -vuotiaat	18.5 *	77.8 *	3.7
> 35 -vuotiaat	7.1 *	88.1 *	4.8
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään.			

Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsivaa rajaa naisille (2600 m) piti sopivana 18–25 –vuotiaista 58 %, 26–35 –vuotiaista 65 % ja yli 35-vuotiaista 36 %. Liian vaativana rajaa piti 18–25 –vuotiaista 40 %, 26–35 –vuotiaista 32 % ja yli 35-vuotiaista 64 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 71).

Taulukko 71. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juokсутestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 –vuotiaat	2.2	57.6	40.2
26–35 –vuotiaat	3.7	64.8	31.5
> 35 –vuotiaat	0.0	35.7 * ^	64.3 * ^
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään			

Miehille rajaa piti liian matalana 18–25 –vuotiaista 36 %, 26–35 –vuotiaista 13 % ja yli 35-vuotiaista 5 %. Sopivana rajaa piti puolestaan 18–25 –vuotiaista 60 %, 26–35 –vuotiaista 82 % ja yli 35-vuotiaista 81 %. 26–35 –vuotiaiden ja 35-vuotiaiden ryhmät erosivat 18–25 –vuotiaista ryhmästä (p<0.05). Yli 35-vuotiaiden ryhmässä oli suurempi osuus (14 %) niitä, jotka pitivät rajaa liian vaativana muihin ryhmiin verrattuna (p<0.05) (taulukko 72).

Taulukko 72. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juokсутestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 –vuotiaat	35.8	59.4	4.8
26–35 –vuotiaat	13.0 *	81.5 *	5.5
> 35 –vuotiaat	4.7 *	81.3 *	14.0 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään.			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin operatiivisissa tehtävissä (2500 m) piti naisille liian matalana 18–25 –vuotiaista 22 %, 26–35 –vuotiaista 26 % ja yli 35-vuotiaista 7 %. Liian vaativana rajaa piti 18–25 –vuotiaista 4 %, 26–35 –vuotiaista 9 % ja yli 35-vuotiaista 33 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmät erosivat muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 73).

Taulukko 73. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 –vuotiaat	22.1	74.0	3.9
26–35 –vuotiaat	25.9	64.8	9.3
> 35 –vuotiaat	7.0 * ^	60.5	32.5 * ^
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään			

Karsivaa rajaa miehille piti liian matalana 18–25 –vuotiaista 66 % ja 26–35 –vuotiaista 41 %. Yli 35 –vuotiaiden ikäryhmässä osuus oli 24 %. Sopivana rajaa piti 18–25 –vuotiaista 34 % 26–35 –vuotiaista 57 % ja yli 35-vuotiaista 74 %. 18–25 –vuotiaiden ryhmä erosi muista ikäryhmistä (p<0.05) (taulukko 74).

Taulukko 74. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni miehille

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 -vuotiaat	65.4	34.2	0.4
26–35 -vuotiaat	40.7 *	57.4 *	1.9
> 35 vuotiaat	23.8 *	73.8 *	2.4
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään.			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) naisille piti liian matalana 18–25 -vuotiaista 33 % ja 26–35 -vuotiaista 44 %. Yli 35 -vuotiaiden ikäryhmässä osuus oli 12 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Sopivana rajaa piti 18–25 -vuotiaista 67 %, 26–35 -vuotiaista 54 % ja yli 35 -vuotiaista 81 %. 26–35 -vuotiaiden ja yli 35 -vuotiaiden ryhmät erosivat toisistaan. Yli 35-vuotiaissa oli muita ikäryhmiä enemmän (7 %) niitä, joiden mielestä raja on liian vaativa 18–25 -vuotiaisiin verrattuna ($p < 0.05$) (Taulukko 75).

Taulukko 75. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 -vuotiaat	32.5	66.6	0.9
26–35 -vuotiaat	44.4	53.7	1.9
> 35 -vuotiaat	11.9 * ^	81.0 ^	7.1 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään			

Miehille rajaa piti liian matalana 18–25 -vuotiaista 66 % ja 26–35 -vuotiaista 56 %. Yli 35 -vuotiaiden ikäryhmässä osuus oli 37 %. Sopivana rajaa piti 18–25 -vuotiaista 33 %, 26–35 -vuotiaista 44 % ja yli 35 -vuotiaista 63 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 76).

Taulukko 76. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
18–25 -vuotiaat	65.8	33.3	0.9
26–35 -vuotiaat	55.6	44.4	0.0
> 35 -vuotiaat	37.2 *	62.8 *	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään.			

18–25 ja 26–35 -vuotiaiden ryhmissä suurin osa (80–89 %) oli sitä mieltä, että vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativia. Yli 35-vuotiaiden ryhmässä osuus oli 54 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 77).

Taulukko 77. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	5.2	79.6	15.2
26–35 -vuotiaat	1.9	88.7	9.4
> 35 -vuotiaat	0.0	46.3 * ^	53.7 * ^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään			

26–35 -vuotiaiden ja yli 35-vuotiaiden ryhmistä suurin osa (72–88 %) oli sitä mieltä, että palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. 18–25 -vuotiaiden ryhmässä osuus oli 42 %. 18–25 -vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Liian vaativana suoritusvaatimuksia piti 18–25 -vuotiaista 44 %, 25–35 -vuotiaista 10 % ja yli 35 -vuotiaista 28 %. 25–35 -vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 78).

Taulukko 78. Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	44.4	42.2	13.4
26–35 -vuotiaat	9.5 *	88.1 *	2.4 *
> 35 -vuotiaat	27.9 ^	72.1 *	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään			

18–25 -vuotiaiden ryhmästä 60 % oli sitä mieltä, että naissotilaat pystyisivät selviytymään suorituskykyvaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä. Osuudet 26–35 ja yli 35 -vuotiaiden ryhmissä olivat 37 % ja 60 %. 26–35 -vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 79).

Taulukko 79. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	58.4	17.3	24.3
26–35 -vuotiaat	37.0 *	46.3 *	16.7
> 35 -vuotiaat	59.5 ^	21.4 ^	19.1
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään			

18–25 -vuotiaista 77 % ja 26–35 -vuotiaista 87 % oli sitä mieltä, että kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Yli 35-vuotiaiden ryhmässä osuus oli 60 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 80).

Taulukko 80. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	10.0	77.1	13.0
26–35 -vuotiaat	11.1	87.0	1.9 *
> 35 vuotiaat	31.0 * ^	59.5 * ^	9.5

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään

18–25 -vuotiaiden ryhmässä 75 % uskoi naisten fyysisen kunnan olevan riittävä sotilaan työtehtäviin. 26–35 -vuotiaiden ryhmässä osuus oli 61 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmässä 91 %. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$). Täysin tai osin eri mieltä oli 18–25 -vuotiaiden ryhmässä 14 %, 26–35 -vuotiaiden ryhmässä 24 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmässä 0 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 81).

Taulukko 81. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	74.8	11.7	13.5
26–35 -vuotiaat	61.1 *	14.8	24.1
> 35 -vuotiaat	90.5 * ^	9.5	0.0 * ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään

4.3.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen

18–25 -vuotiaiden ryhmästä 32 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle aliupseereiksi. Osuudet 26–35 ja yli 35 -vuotiaiden ryhmissä olivat 46 % ja 67 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Täysin tai osin eri mieltä oli 18–25 -vuotiaista 46 %, 26–35 -vuotiaista 37 % ja yli 35-vuotiaista 23 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 82).

Taulukko 82. 12 minuutin juokсутestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	31.6	22.5	45.9
26–35 -vuotiaat	46.3 *	16.7	37.0
> 35 -vuotiaat	67.4 * ^	9.3 *	23.3 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 -vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 -vuotiaiden ryhmään

18–25 -vuotiaiden ryhmästä 36 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun. Osuudet 26–35 ja yli 35 -vuotiaiden ikäryhmissä olivat 46 % ja 53 %. Täysin tai osin eri mieltä oli 18–25 -vuotiaista 42 %, 26–35 -vuotiaista 37 % ja yli 35-vuotiaista 31 %. Ryhmien välillä ei havaittu merkitseviä eroja (taulukko 83).

Taulukko 83. 12 minuutin juoksupuolustuksen karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	36.4	21.6	42.0
26–35 –vuotiaat	46.3	16.7	37.1
> 35 – vuotiaat	52.5	16.5	31.0

18–25 –vuotiaiden ryhmästä 26 % oli sitä mieltä, että 2500 metrin raja on este naisten rekrytoimiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisiin tehtäviin. Osuudet 26–35 ja yli 35 – vuotiaiden ryhmissä olivat 30 % ja 56 %. Yli 35-vuotiaiden ikäryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$). Täysin tai osin eri mieltä oli 18–25 –vuotiaista 49 %, 26–35 –vuotiaista 52 % ja yli 35-vuotiaista 33 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi 18–25 –vuotiaiden ikäryhmästä ($p < 0.05$) (taulukko 84).

Taulukko 84. 12 minuutin juoksupuolustuksen karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	25.5	25.6	48.9
26–35 –vuotiaat	29.6	18.5	51.9
> 35 – vuotiaat	55.8 * ^	11.6 *	32.6 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

18–25 –vuotiaiden ryhmästä 21 % oli sitä mieltä, että 2300 metrin raja on este naisten rekrytoimiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin. Osuudet 26–35 ja yli 35 – vuotiaiden ikäryhmissä olivat 19 % ja 33 %. Ryhmien välillä ei havaittu merkitseviä eroja. Täysin tai osin eri mieltä oli 18–25 –vuotiaista 62 %, 26–35 –vuotiaista 72 % ja yli 35-vuotiaista 52 %. Yli 35-vuotiaiden ryhmä erosi 26–35 –vuotiaiden ikäryhmästä ($p < 0.05$) (taulukko 85).

Taulukko 85. 12 minuutin juoksupuolustuksen karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	20.5	17.0	62.5
26–35 –vuotiaat	18.5	9.3	72.2
> 35 – vuotiaat	33.3	14.3	52.4 ^

^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

4.3.4 Kokemuksia kuntotesteistä tasa-arvon näkökulmasta

18–25 –vuotiaiden ryhmästä 33 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että kuntotestivaatimusten tulisi olla samat molemmille sukupuolille. Vastaavat osuudet asepalvelusta suorittavilla sekä aliupseereilla ja sopimussotilailla olivat 52 ja 30 %. 26–35 –vuotiaiden ryhmä erosi muista ikäryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 86).

Taulukko 86. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	33.3	9.1	57.6
26–35 -vuotiaat	51.9 *	1.9	46.2
> 35 -vuotiaat	30.2 ^	4.7	65.1

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

18–25 –vuotiaiden ryhmästä 46 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia. Vastaavat osuudet 18–25 - sekä 26–35 –vuotiailla olivat 50 ja 64 %. Yli 35 – vuotiaiden ikäryhmä erosi 18–25 –vuotiaiden ryhmästä ($p < 0.05$). Osin tai täysin eri mieltä oli 18–25 –vuotiaiden ryhmästä 32 %, 26–35 –vuotiaiden ryhmästä 41 % ja yli 35-vuotiaiden ryhmästä 21 %. 26–35 –vuotiaiden ja yli 35-vuotiaiden ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 87).

Taulukko 87. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	45.6	22.6	31.8
26–35 -vuotiaat	50.0	9.3 *	40.7
> 35 – vuotiaat	64.3 *	14.3	21.4 ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään,
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 26–35 –vuotiaiden ryhmään

18–25 –vuotiaiden ryhmästä 37 % ilmoitti ongelmia aiheutuvan mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen mikäli naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä. Vastaavat osuudet 18–25 - sekä 26–35 –vuotiailla olivat 54 ja 55 %. 18–25 –vuotiaiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 88).

Taulukko 88. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
18–25 -vuotiaat	36.5	36.1	27.4
26–35 -vuotiaat	53.7 *	33.3	13.0 *
> 35 – vuotiaat	54.8 *	26.2	19.0

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 18–25 –vuotiaiden ryhmään.

Vastaajista 11–15 % oli kokenut kiusaamista fyysisen kuntosuorituksensa vuoksi (taulukko 89). Jatkuvaa syrjintää oli kokenut 0–4 % vastaajista ja satunnaista syrjintää 20–25 %. Ikäryhmien suhteen eroja ei havaittu kiusaamisessa eikä syrjinnässä (taulukko 90).

Taulukko 89. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
18–25 -vuotiaat	11.3	6.5	82.2
26–35 -vuotiaat	14.8	5.6	79.6
> 35 – vuotiaat	11.9	7.1	81.0

Taulukko 90. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnan vuoksi.

	En koskaan	Satunnaisesti	Jatkuvasti
18–25 -vuotiaat	75.1	24.5	0.4
26–35 -vuotiaat	75.9	20.4	3.7
> 35 – vuotiaat	79.1	20.9	0.0

4.4 Tulokset puolustushaaroittain

4.4.1 Liikunta ja fyysinen kunto

Puolustushaarojen välistä tilastollista tarkastelua sekä luotettavuutta heikentää se, että merivoimista kyselyyn vastasi vain 22 naista.

Pääosa naisista (74 %) eri puolustushaaroissa harrasti liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa. Vähän liikkuvien osuus oli keskimäärin alle 10 %. Puolustushaarojen välillä ei ollut merkitseviä eroja vapaa-ajan liikunnan harrastamisessa. Vapaa-ajan liikuntaharrastuksen jakautuma puolustushaaroittain on esitetty taulukossa 91.

Taulukko 91. Vapaa-ajan liikunnan harrastamisen jakaumat (%) puolustushaaroittain.

	<1 krt/vko	1-2 krt/vko	>3 krt/vko
Maavoimat	3.4	24.4	72.2
Ilmavoimat	7.7	25.6	66.7
Merivoimat	13.6	4.5	81.9

Pääosa naisista (72 %) oli normaalipainoisia. Ylipainoisia oli 28 prosenttia vastaajista. Merivoimien vastaajissa oli muita puolustushaaroja enemmän ylipainoisia sekä vähemmän normaalipainoisia ($p < 0.05$). Kehon painoindeksin jakauma puolustushaaroittain on esitetty taulukossa 92.

Taulukko 92. Painoindeksin jakaumat (%) puolustushaaroittain.

	< 25	> 25
Maavoimat	83.4	16.6
Ilmavoimat	78.9	21.1
Merivoimat	52.4 * ^	47.6 * ^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna ilmavoimiin		

Vastaajista 86 % juoksi vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisessä juoksutestissä (tulotesti) alle 2600 metriä. Toisessa testissä alle 2600 juosseita oli 63 %. Asepalveluksen ensimmäisessä ja viimeisessä juoksutestissä ei havaittu eroja puolustushaarojen välillä (taulukot 93, 94).

Taulukko 93. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestin (tulotesti) tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Maavoimat	36.4	32.6	17.5	9.9	3.6
Ilmavoimat	28.1	31.3	31.2	6.2	3.2
Merivoimat	26.7	33.3	20.0	20.0	0.0

Taulukko 94. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisen (lähtötesti) juoksutestin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	> 2800 m
Maavoimat	6.9	15.5	32.8	22.4	22.4
Ilmavoimat	25.0	16.7	33.3	16.7	8.3
Merivoimat	16.7	25.0	16.7	33.3	8.3

Palkatun sotilashenkilöstön viimeisessä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseiden osuus oli maavoimissa 26 %, ilmavoimissa 65 % ja merivoimissa 69 %. Maavoimat erosi muista puolustushaaroista ($p < 0.05$) (taulukko 95).

Taulukko 95. Palkatun henkilöstön itseraportoidun viimeisen juoksutestin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Maavoimat	8.6	17.2	27.6	29.4	17.2
Ilmavoimat	41.2 *	23.5	23.5	5.9	5.9
Merivoimat	31.3 *	37.5	18.8	12.4	0.0

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin

Viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksissa kiitettävän tai erinomaisen lihaskuntoindeksin jakauma oli maavoimissa 38 %, ilmavoimissa 45 % ja merivoimissa 50 %. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 96). Maavoimissa oli pienempi osuus heikon tai välttävän tuloksen saaneita ilma- tai merivoimiin verrattuna ($p < 0.05$).

Taulukko 96. Itseraportoidun viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksien (lihaskuntoindeksi) jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	Heikko tai välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen	En osaa sanoa
Maavoimat	2.8	13.2	23.6	20.4	17.6	22.4
Ilmavoimat	10.5 *	7.9	23.6	23.7	21.1	13.2
Merivoimat	13.6 *	18.2	18.2	22.7	27.3	0.0 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin

Yli puolella vastaajista oli ollut vapaaehtoisen asepalveluksen aikana tuki- ja liikuntaelinvammoja (TULE). TULE vammojen esiintyvyydessä vapaaehtoisen asepalveluksen aikana ei ollut eroja puolustushaarojen välillä (taulukko 97).

Taulukko 97. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana

	Ei vammaa	Vamma
Maavoimat	39.7	60.3
Ilmavoimat	41.4	58.6
Merivoimat	43.2	56.3

4.4.2 Suhtautuminen kuntotesteihin

Maavoimista 79 % ja ilmavoimista 72 % piti Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden rajaa (2600 m) naisille sopivana. Merivoimista osuus oli 50 %. Merivoimat erosi maavoimista ($p < 0.05$). Merivoimissa oli suurempi osuus (46 %) niitä, joiden mielestä raja on liian vaativa maavoimiin (18 %) verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 98).

Taulukko 98. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juokсутestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	2.3	79.4	18.3
Ilmavoimat	0.0	71.8	28.2
Merivoimat	4.5	50.0 *	45.5 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Miehille Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden rajaa (2600 m) piti sopivana maavoimista 57 % ja ilmavoimista 55 %. Merivoimista vastaava osuus oli 82 %. Merivoimat erosi maavoimista ($p < 0.05$). Merivoimissa oli suurempi osuus (64 %) niitä, joiden mielestä raja on liian vaativa maavoimiin verrattuna 38 % ($p < 0.05$) (taulukko 99).

Taulukko 99. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juokсутestin karsiva raja on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	42.7	56.5	0.8
Ilmavoimat	39.5	55.2	5.3
Merivoimat	13.6 *	81.8 *	4.6
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Upseerin ja alipuseerin virkaan nimitettäessä juokсутestin karsivaa rajaa naisille (2600 m) piti sopivana maavoimista 60 %, ilmavoimista 45 % ja merivoimista 32 %. Merivoimat erosi maavoimista ($p < 0.05$). Merivoimien vastaajista suurin osa (64 %) piti rajaa liian vaativana, kun vastaavasti maavoimissa vain reilu kolmannes (38 %) ($p < 0.05$) (taulukko 100).

Taulukko 100. Upseerin ja alipuseerin virkaan nimitettäessä juokсутestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	1.9	59.8	38.3
Ilmavoimat	2.6	44.8	52.6
Merivoimat	4.6	31.8 *	63.6 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Suurin osa eri puolustushaarojen vastaajista piti rajaa sopivana miehille. Merivoimien vastaajissa oli enemmän (23 %) niitä, joiden mielestä raja on miehille liian vaativa ($p < 0.05$) (taulukko 101).

Taulukko 101. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	29.5	66.3	4.2
Ilmavoimat	28.2	64.1	7.7
Merivoimat	9.1	68.2	22.7 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisissa tehtävissä (2500 m) piti naisille liian vaativana 5 % maavoimista, 18 % ilmavoimista ja 23 % merivoimista. Maavoimat erosi muista puolustus-haaroista ($p < 0.05$) (taulukko 102). Karsivaa rajaa miehille piti sopivana 39 %, maavoimista 53 % ilmavoimista ja 73 % merivoimista. Maavoimat erosi merivoimista ($p < 0.05$) (taulukko 103).

Taulukko 102. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	22.4	72.2	5.2
Ilmavoimat	17.9	64.2	17.9 *
Merivoimat	9.1	68.2	22.7 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Taulukko 103. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on operatiivisissa tehtävissä (2500 m) mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	60.1	38.8	1.1
Ilmavoimat	47.4	52.6	0.0
Merivoimat	27.3 *	72.7 *	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin			

Karsivaa rajaa kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) naisille piti sopivana 64–74 %. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 104). Miehille rajaa piti sopivana 37 % maavoimista, 41 % ilmavoimista ja 73 % merivoimista. Merivoimat erosi muista puolustushaaroista ($p < 0.05$) (taulukko 105).

Taulukko 104. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	34.6	64.3	1.1
Ilmavoimat	23.7	73.7	2.6
Merivoimat	18.2	72.7	9.1

Taulukko 105. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Maavoimat	62.7	36.5	0.8
Ilmavoimat	59.0	41.0	0.0
Merivoimat	27.3 *	72.7 * ^	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin, ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna ilmavoimiin			

Suhtautumisessa vapaaehtoisen ja palkatun henkilöstön kuntotestien suoritusvaatimuksiin tai yleisesti kuntotestien suoritusvaatimuksiin ei havaittu eroja puolustushaarojen välillä (taulukko 106, 107).

Taulukko 106. Palkatun henkilöstön kuntotestivaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Maavoimat	26.7	66.3	7.0
Ilmavoimat	36.4	59.1	4.5
Merivoimat	15.8	84.2	0.0

Taulukko 107. Vapaaehtoisen asepalveluksen kuntotestivaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Maavoimat	10.6	77.9	11.5
Ilmavoimat	21.1	71.1	7.8
Merivoimat	18.2	72.7	9.1

Merivoimissa oli pienempi osuus (37 %) niitä, joiden mielestä naissotilaat pystyisivät selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä ilmavoimiin (66 %) verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 108). Pääosa uskoi, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin (taulukko 109). Vastauksissa ei havaittu eroja eri puolustushaarojen välillä.

Taulukko 108. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Maavoimat	54.8	23.2	22.0
Ilmavoimat	65.8	13.2	21.0
Merivoimat	36.4 ^	31.8	31.8
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna ilmavoimiin			

Taulukko 109. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	73.7	11.8	14.5
Ilmavoimat	78.9	13.2	7.9
Merivoimat	77.3	9.1	13.6

4.4.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen

Maavoimista 35 % oli täysin tai osin sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle aliupseereiksi. Vastaavat osuudet ilma- ja merivoimissa olivat 49 % ja 64 %. Merivoimat erosi muista puolustushaaroista ($p < 0.05$) (taulukko 110). Puolustushaarojen välillä ei ollut eroja suhtautumisessa Maanpuolustuskorkeakoulun juoksutestin suoritusvaatimukseen (taulukko 111).

Taulukko 110. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	34.6	20.9	44.5
Ilmavoimat	48.7	17.9	33.4
Merivoimat	63.6 *	9.2	27.2

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin

Taulukko 111. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	38.0	20.9	41.1
Ilmavoimat	39.5	18.4	42.1
Merivoimat	59.1	13.6	27.3

Maavoimista 26 % oli täysin tai osin sitä mieltä, että 2500 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisiin tehtäviin Vastaavat osuudet ilma- ja merivoimissa olivat 44 % ja 55 %. Maavoimat erosi muista puolustushaaroista ($p < 0.05$) (taulukko 112).

Taulukko 112. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	25.5	23.6	50.9
Ilmavoimat	43.6 *	23.1	33.3 *
Merivoimat	54.5 *	9.1	36.4

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin

Maavoimista 19 % oli täysin tai osin sitä mieltä, että 2300 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin. Vastaavat osuudet ilma- ja merivoimissa olivat 34 % ja 36 %. Maavoimat erosi muista puolustushaaroista ($p < 0.05$) (taulukko 113).

Taulukko 113. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	18.7	16.1	65.2
Ilmavoimat	34.3 *	13.1	52.6
Merivoimat	36.4 *	4.5	59.1

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin

4.4.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta

Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta eivät eronneet puolustushaarojen välillä lukuun ottamatta kiusaamista fyysisestä kunnosta (taulukot 114–118). Kiusaamista satunnaisesti tai jatkuvasti raportoi maavoimista 12 %, ilmavoimista 5 % ja merivoimista 27 %. Merivoimissa koettiin kiusaamista muita puolustushaaroja useammin ($p < 0.05$).

Taulukko 114. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	36.9	8.0	55.1
Ilmavoimat	25.6	5.1	69.3
Merivoimat	50.0	4.5	45.5

Taulukko 115. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	46.8	18.8	34.4
Ilmavoimat	55.5	25.1	19.4
Merivoimat	59.2	13.6	27.2

Taulukko 116. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Maavoimat	42.2	34.1	23.7
Ilmavoimat	34.3	36.8	28.9
Merivoimat	45.5	36.4	18.1

Taulukko 117. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Maavoimat	11.8	7.2	81.0
Ilmavoimat	5.3	2.6	82.1
Merivoimat	27.3 *	0.0	72.7 ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna maavoimiin,
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna ilmavoimiin

Taulukko 118. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnon vuoksi.

	En koskaan	Satunnaisesti	Jatkuvasti
Maavoimat	75.9	23.8	0.4
Ilmavoimat	79.5	17.9	2.6
Merivoimat	68.2	27.3	4.5

4.5 Tulokset fyysisen kunnon luokissa

4.5.1 Liikunta ja fyysinen kunto

Yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä oli suurempi osuus (93 %) ripeää vapaa-ajan liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa harrastavia verrattuna muihin ryhmiin ($p < 0.05$) (taulukko 119). Yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä oli myös suurempi osuus (95 %) normaalipainoisia muihin ryhmiin verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 120).

Taulukko 119. Vapaa-ajan liikunnan harrastamisen jakaumat (%).

	< 1 kr/vko	1-2 krt/vko	> 3 krt/vko
< 2200 m	8.8	32.4	58.8
2200–2600 m	1.9 *	22.6	75.5 *
>2600 m	2.3	4.7 * ^	93.0 * ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin

Taulukko 120. Painoindeksin jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 25	> 25
< 2200 m	62.0	38.0
2200–2600m	87.7	12.3
>2600 m	95.3 *	4.7 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin

Viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksissa kiitettävän tai erinomaisen lihaskuntoindeksin jakauma oli alle 2200 metriä juosseilla 15 %, 2200–2600 metriä juosseilla 44 % ja yli 2600 metriä juosseilla 81 %. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 121).

Taulukko 121. Itseraportoidun viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksien (lihaskuntoindeksi) jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	Heikko tai välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen	En osaa sanoa
< 2200 m	9.1	21.1	30.3	10.1	5.1	24.3
2200–2600m	2.7	12.1	20.8	26.8 *	17.4 *	20.2
>2600 m	0.0 *	0.0 *	11.6 *	23.3 *	58.1 * ^	7.0 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin

Yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä oli 33 %, jotka ilmoittivat kärsineensä TULE-vammasta vapaaehtoisen asepalveluksen aikana. Alle 2200 metrin ryhmässä heidän osuutensa oli 73 % ja 2200–2600metrin ryhmässä 59 %. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 121).

Taulukko 122. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana

	Ei vammaa	Vamma
< 2200 m	26.7	73.3
2200–2600m	41.5 *	58.5 *
>2600 m	66.7 *^	33.3 *^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin		

4.5.2 Suhtautuminen kuntotesteihin

2200–2600 metriä juosseiden ryhmässä oli suurempi osuus (99 %) niitä, jotka olivat osin tai täysin samaa mieltä väittämään: ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” alle 2200 metriä juosseisiin (94 %) verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 123).

Taulukko 123. Vastaukset väittämään: ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” henkilöstöryhmittäin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	94.0	3.0	3.0
2200–2600m	98.7 *	1.3	0.0
>2600 m	95.3	0.0	4.7
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva rajaa naisille piti liian vaativana 7 % yli 2600 metriä juosseista, 19 % 2200–2600 metriä juosseista ja 29 % alle 2200 metriä juosseista. Ylin ja alin ryhmä erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 124). Suurempi osa 2200–2600 metriä juosseista (47 %) piti rajaa liian matalana miehille ($p < 0.05$) (taulukko 125).

Taulukko 124. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	0.0	71.3	28.7
2200–2600m	1.9	79.5	18.6
>2600 m	9.3	83.7	7.0 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Taulukko 125. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juokсутестin karsiva raja on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	34.0	63.0	3.0
2200–2600m	46.8 *	51.3	1.9
>2600 m	39.5	60.5	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Upseerin ja alipuseerin virkaan nimitettäessä juokсутестin karsivaa rajaa (2600 m) naisille piti liian vaativana 53 % alle 2200 metriä juosseista, 40 % 2200–2600metriä juosseista ja 14 % yli 2600 metriä juosseista. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 126). Suurempi osa (34 %) 2200–2600 metriä juosseista piti rajaa liian matalana miehille alle 2200 metriä juosseisiin (21 %) verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 127).

Taulukko 126. Upseerin ja alipuseerin virkaan nimitettäessä juokсутестin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	1.0	46.5	52.5
2200–2600m	1.9	58.4	39.7 *
>2600 m	7.1	79.1 *	14.0 * ^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin			

Taulukko 127. Upseerin ja alipuseerin virkaan nimitettäessä juokсутестin karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	21.0	67.0	12.0
2200–2600m	34.0 *	62.8	3.2 *
>2600 m	30.2	67.4	2.3
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Liian matalana kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien karsivaa rajaa operatiivisissa tehtävissä (2500 m) naisille piti 9 % alle 2200 metriä juosseista, 22 % 2200–2600 metriä juosseista ja 49 % yli 2600 metriä juosseista. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 128). Miehille rajaa pitivät liian matalana piti 47 % alle 2200 metriä juosseista, 61 % 2200–2600 metriä juosseista ja 65 % yli 2600 metriä juosseista. Alle 2200 metrin ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 129).

Taulukko 128. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juokсутестissä operatiivisissa tehtävissä (2500 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	8.8	74.5	16.7
2200–2600m	22.4 *	73.1	4.5 *
>2600 m	48.8 * ^	48.8 * ^	2.4 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin			

Taulukko 129. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä operatiivisissa tehtävissä (2500 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	46.5	51.5	2.0
2200–2600m	60.9 *	38.5 *	0.6
>2600 m	65.1 *	34.9	0.0
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Liian matalana kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien karsivaa rajaa esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) naisille piti 18 % alle 2200 metriä juosseista, 35 % 2200–2600 metriä juosseista ja 63 % yli 2600 metriä juosseista. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 130).

Taulukko 130. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	17.8	79.2	3.0
2200–2600m	34.6 *	64.1 *	1.3
>2600 m	62.8 * ^	37.2 * ^	0.0
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin ^ merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin			

Miehille rajaa piti liian matalana piti 51 % alle 2200 metriä juosseista, 66 % 2200–2600 metriä juosseista ja 72 % yli 2600 metriä juosseista. Alle 2200 metrin ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 131).

Taulukko 131. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
< 2200 m	51.0	48.0	1.0
2200–2600m	66.0 *	34.0 *	0.0
>2600 m	72.1 *	25.6 *	2.3
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 64 % oli sitä mieltä, että vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativia. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 82 % ja 93 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä (p<0.05) (taulukko 132).

Taulukko 132. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
< 2200 m	5.9	64.4	29.7
2200–2600m	3.3	81.8 *	14.9 *
>2600 m	2.3	93.0 *	4.7 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 47 % oli sitä mieltä, että palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 84 % ja 87 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 133).

Taulukko 133. Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
< 2200 m	52.9	47.1	0.0
2200–2600m	8.9 *	84.4 *	6.7
>2600 m	13.3 *	86.7 *	0.0
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 68 % oli sitä mieltä, että naissotilaat pystyisivät selviytymään vaatimuksista, mikäli juokсутestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 53 % ja 33 %. Kaikki ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 134).

Taulukko 134. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juokсутestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
< 2200 m	68.3	14.9	16.8
2200–2600m	52.6 *	21.8	25.6
>2600 m	32.6 * ^	46.5 * ^	20.9
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 63 % oli sitä mieltä, että kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 82 % ja 91 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 135).

Taulukko 135. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
< 2200 m	16.8	63.4	19.8
2200–2600m	9.6	82.1 *	8.3 *
>2600 m	7.0	90.7 *	2.3 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 78 % uskoi naisten fyysisen kunnon olevan riittävä sotilaan työtehtäviin. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 74 % ja 56 %. Yli 2600 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (136).

Taulukko 136. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	78.2	9.9	11.9
2200–2600m	74.9	13.5	11.6
>2600 m	55.8 * ^	16.3	27.9 * ^
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin			

4.5.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 47 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle aliupseereiksi. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 30 % ja 40 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 137).

Taulukko 137. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	47.1	23.5	29.4
2200–2600m	30.2 *	22.4	47.4 *
>2600 m	39.5	4.7 *	55.8 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 43 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osuudet olivat 37 % ja 42 %. Yli 2600 metriä juosseiden ryhmä erosi alle 2200 metriä juosseiden ryhmästä ($p < 0.05$) (taulukko 138).

Taulukko 138. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	42.6	26.7	30.7
2200–2600m	36.5	21.8	41.7
>2600 m	41.9	2.3 *	55.8 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin			

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 39 % oli sitä mieltä, että 2500 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisiin tehtäviin. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä olivat 25 % ja 28 %. Yli 2600 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 139).

Taulukko 139. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	39.2	26.5	34.3
2200–2600m	25.0 *	23.1	51.9
>2600 m	27.9	9.3 * ^	62.8 * ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin
 ^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 48 % oli sitä mieltä, 2300 metrin raja on este naisten rekrytoimiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden ryhmissä olivat 68 % ja 74 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 140).

Taulukko 140. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	31.0	21.0	48.0
2200–2600m	17.9 *	14.2	67.9 *
>2600 m	18.6	7.0 *	74.4 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin

4.5.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 26 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että kuntotestivaatimusten tulisi olla samat sukupuolesta riippumatta. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osalta olivat 39 % ja 54 %. Alle 2200 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 141).

Taulukko 141. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	25.5	12.7	61.8
2200–2600m	39.1 *	4.5 *	56.4
>2600 m	53.5 *	4.6	41.9 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 27 % oli täysin tai osin eri mieltä siitä, että samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osalta olivat 31 % ja 51 %. Yli 2600 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 142).

Taulukko 142. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	47.0	26.0	27.0
2200–2600m	50.0	19.1	30.9
>2600 m	41.8	7.0 *	51.2 * ^

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin

Alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 36 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että mikäli naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, se aiheuttaisi ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen. Vastaavat osuudet 2200–2600 ja yli 2600 metriä juosseiden osalta olivat 41 % ja 61 %. Yli 2600 metriä juosseiden ryhmä erosi muista ryhmistä ($p < 0.05$) (taulukko 143).

Taulukko 143. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
< 2200 m	35.6	39.6	24.8
2200–2600m	41.3	33.5	25.2
>2600 m	60.5 * ^	23.3	16.2

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin
^ merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna 2200–2600 metriä juosseisiin

Kiusaamista fyysisestä kunnosta oli kokenut alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 18 % , 2200–2600metriä juosseiden ryhmässä 9 % ja yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä 7 % . 2200–2600 metriä juosseiden ryhmä erosi alle 2200 metriä juosseiden ryhmästä ($p < 0.05$) (taulukko 144).

Taulukko 144. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
< 2200 m	17.8	9.9	72.3
2200–2600m	9.0 *	5.1	85.9 *
>2600 m	7.0	2.3	90.7 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna alle 2200 metriä juosseisiin

Syrjintää fyysisestä kunnosta joko jatkuvasti tai satunnaisesti oli kokenut alle 2200 metriä juosseiden ryhmässä 28 % , 2200–2600 metriä juosseiden ryhmässä 22 % ja yli 2600 metriä juosseiden ryhmässä 19 % . Fyysisestä kunnosta johtuvassa syrjinnässä ei havaittu eroja eri ryhmien välillä (taulukko 145).

Taulukko 145. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnan vuoksi.

	En koskaan	Satunnaisesti	Jatkuvasti
< 2200 m	71.6	25.5	2.9
2200–2600m	77.9	22.1	0.0
>2600 m	81.4	18.6	0.0

4.6 Tulokset painoindeksin luokissa

4.6.1 Liikunta ja fyysinen kunto

Ylipainoisissa oli vähemmän (61 %) ripeää vapaa-ajan liikuntaa harrastavia normaalipainoisiin (76 %) verrattuna ($p < 0.05$) (taulukko 146).

Taulukko 146. Vapaa-ajan liikunnan harrastamisen jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 1 krt/vko	1-2 krt/vko	>3 krt/vko
Normaalipainoiset (< 25)	1.9	22.5	75.6
Ylipainoiset (> 25)	12.9 *	25.8	61.3 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Asepalveluksen ensimmäisessä juoksutestissä alle 2400 metriä juosseita oli enemmän ylipainoisten ryhmässä (87 %) normaalipainoisiin (63 %) verrattuna ($p < 0.05$). Yli 2600 metriä juosseiden osuuksissa ei ollut eroa (taulukko 147).

Taulukko 147. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestin (tulotesti) tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Normaalipainoiset (< 25)	26.9	36.1	22.3	10.9	3.8
Ylipainoiset (> 25)	69.8 *	17.0 *	5.7 *	5.7	1.8

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Asepalveluksen viimeisessä juoksuproovissa alle 2400 metriä juosseita oli enemmän ylipainoisten ryhmässä (63 %) normaalipainoisiin (20 %) verrattuna ($p < 0.05$) ja yli 2600 metriä juosseita vähemmän ylipainoisten ryhmässä (19 %) ($p < 0.05$) (taulukko 148).

Taulukko 148. Itseraportoidun vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisen (lähtötesti) juoksuproovin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Normaalipainoiset (< 25)	7.6	12.1	33.3	24.3	22.7
Ylipainoiset (> 25)	25.0 *	37.5 *	18.8	18.7	0.0 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin					

Palkatun sotilashenkilöstön viimeisessä juoksuproovissa alle 2400 metriä juosseiden osuus oli normaalipainoisten ryhmässä 32 % ja 68 % ylipainoisissa. Ryhmät erosivat merkittävästi toisistaan ($p < 0.05$). (taulukko 149). Lihas-kuntoindeksin tuloksissa ja TULE-vammojen esiintyvyydessä asepalveluksen aikana ei havaittu eroja ryhmien välillä (taulukot 150, 151).

Taulukko 149. Palkatun henkilöstön itseraportoidun viimeisen juoksuproovin tuloksien jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	< 2200 m	2200-2400 m	2400-2600 m	2600-2800 m	>2800 m
Normaalipainoiset (< 25)	11.4	20.1	25.7	27.1	15.7
Ylipainoiset (> 25)	36.4 *	31.8	27.3	4.5 *	0.0 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin					

Taulukko 150. Itseraportoidun viimeisimmän lihaskuntotestin tuloksien (lihaskuntoindeksi) jakaumat (%) henkilöstöryhmittäin.

	Heikko tai välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Kiitettävä	Erinomainen	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	2.4	12.4	23.2	22.0	20.4	19.6
Ylipainoiset (> 25)	11.5	15.0	21.7	18.3	13.3	20.0

Taulukko 151. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana

	ei vammaa	vamma
Normaalipainoiset (< 25)	41.3	58.7
Ylipainoiset (> 25)	31.5	68.5

4.6.2 Suhtautuminen kuntotesteihin

Painoindeksin luokkien välillä ei ollut merkitseviä eroja vastauksissa väittämään ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” (taulukko 152).

Taulukko 152. Vastaukset väittämään: ”sotilaan tulee olla fyysisesti hyvässä kunnossa” henkilöstöryhmittäin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	96.5	1.2	2.3
Ylipainoiset (> 25)	95.2	3.2	1.6

Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsivaa rajaa naisille piti liian vaativana 18 % normaalipainoisista ja 36 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 153). Miehillä rajaa piti liian matalana 44 % normaalipainoisista ja 26 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 154).

Taulukko 153. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	2.7	79.1	18.2
Ylipainoiset (> 25)	0.0	64.5 *	35.5 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Taulukko 154. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeiden 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	43.8	54.7	1.5
Ylipainoiset (> 25)	25.8 *	71.0 *	3.2

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsivaa rajaa (2600 m) naisille piti liian vaativana 37 % normaalipainoisista ja 58 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$). Miehillä rajaa piti liian matalana 31 % normaalipainoisista ja 16 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 155). Lisäksi 4 % normaalipainoisista ja 11 % ylipainoisista piti rajaa miehille liian vaativana. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 156).

Taulukko 155. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	2.3	60.7	37.0
Ylipainoiset (> 25)	1.6	40.3 *	58.1 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Taulukko 156. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja (2600 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	31.1	64.6	4.3
Ylipainoiset (> 25)	16.1 *	72.6	11.3 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien karsivaa rajaa operatiivisissa tehtävissä (2500 m) naisille piti liian vaativana 6 % normaalipainoisista ja 16 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 157). Miehille rajaa piti liian matalana 60 % normaalipainoisista ja 40 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 158).

Taulukko 157. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä operatiivisissa tehtävissä (2500 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	23.6	70.6	5.8
Ylipainoiset (> 25)	9.7 *	74.3	16.1 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Taulukko 158. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä operatiivisissa tehtävissä (2500 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	60.2	39.0	0.8
Ylipainoiset (> 25)	40.3 *	58.1 *	1.6
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Kansainvälisten kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien karsivaa rajaa esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) naisille piti liian matalana 37 % normaalipainoisista ja 13 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 159). Miehille rajaa piti liian matalana 65 % normaalipainoisista ja 44 % ylipainoisista. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 160).

Taulukko 159. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni naisille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	36.7	61.8	1.5
Ylipainoiset (> 25)	12.9 *	85.5 *	1.6
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Taulukko 160. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksupöytätestissä esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä (2300 m) on mielestäni miehille:

	Liian matala	Sopiva	Liian vaativa
Normaalipainoiset (< 25)	64.9	34.3	0.8
Ylipainoiset (> 25)	43.5 *	56.5 *	0.0
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Normaalipainoisista 81 % ja ylipainoisista 63 % oli sitä mieltä, että vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole liian vaativia. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 161).

Taulukko 161. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	3.9	80.9	15.2
Ylipainoiset (> 25)	5.0	63.3 *	31.7 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Normaalipainoisista ja ylipainoisista 69 % oli sitä mieltä, että palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 162).

Taulukko 162. Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat:

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	25.7	69.1	5.2
Ylipainoiset (> 25)	24.1	69.0	6.9

Normaalipainoisista 53 % ja ylipainoisista 61 % oli sitä mieltä, että naissotilaat pystyisivät selviytymään vaatimuksista, mikäli juoksupöytätestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 163).

Taulukko 163. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksupöytätestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	52.5	24.7	22.8
Ylipainoiset (> 25)	61.3	16.1	22.6

Normaalipainoisista 80 % ja ylipainoisista 63 % oli sitä mieltä, että kuntotestien suoritusvaatimukset eivät ole naisille liian vaativat. Ryhmät erosivat toisistaan (p<0.05) (taulukko 164). Normaalipainoisista 73 % ja ylipainoisista 77 % uskoi naisten fyysisen kunnan olevan riittävä sotilaan työtehtäviin. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 165).

Taulukko 164. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	10.8	80.3	8.9
Ylipainoiset (> 25)	17.7	62.9 *	19.4 *
* merkitsevä ero (p<0.05) verrattuna normaalipainoisiin			

Taulukko 165. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	73.3	11.6	15.1
Ylipainoiset (> 25)	77.4	14.5	8.1
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin			

4.6.3 Kuntotestien vaikutukset sotilasuralle rekrytoitumiseen

Normaalipainoisista 34 % ja ylipainoisista 55 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle aliupseereiksi. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 166).

Taulukko 166. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	34.4	20.8	44.8
Ylipainoiset (> 25)	54.8 *	17.8	27.4 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin			

Normaalipainoisista 38 % ja ylipainoisista 47 % oli sitä mieltä, että 2600 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 167).

Taulukko 167. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	38.2	18.9	42.9
Ylipainoiset (> 25)	46.8	25.8	27.4 *
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin			

Normaalipainoisista 27 % ja ylipainoisista 40 % oli sitä mieltä, 2500 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien operatiivisiin tehtäviin. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 168).

Taulukko 168. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2500 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	27.0	22.8	50.2
Ylipainoiset (> 25)	40.3 *	22.6	37.1
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin			

Normaalipainoisista 21 % ja ylipainoisista 26 % oli sitä mieltä, 2300 metrin raja on este naisten rekrytoitumiselle kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtävien esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtäviin. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 169).

Taulukko 169. 12 minuutin juoksupuutestin karsiva raja 2300 m on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	20.5	14.4	65.1
Ylipainoiset (> 25)	26.2	19.7	54.1

4.6.4 Kokemukset kuntotesteihin tasa-arvon näkökulmasta

Normaalipainoisista 37 % ja ylipainoisista 32 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että kuntovaatimusten tulisi olla samat sukupuolesta riippumatta. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 170).

Taulukko 170. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa.

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	37.1	6.9	56.0
Ylipainoiset (> 25)	32.3	9.6	58.1

Normaalipainoisista 49 % ja ylipainoisista 45 % oli täysin tai osin saman mieltä siitä, että samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 171).

Taulukko 171. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	49.1	17.8	33.1
Ylipainoiset (> 25)	45.2	25.8	29.0

Normaalipainoisista 41 % ja ylipainoisista 44 % oli täysin tai osin samaa mieltä siitä, että mikäli naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, se aiheuttaisi ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen. Ryhmät eivät eronneet toisistaan (taulukko 172).

Taulukko 172. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

	Kyllä	Ei	En osaa sanoa
Normaalipainoiset (< 25)	40.7	35.3	24.0
Ylipainoiset (> 25)	43.5	32.2	24.3

Normaalipainoisista 10 % ja ylipainoisista 21 % oli kokenut kiusaamista fyysisestä kunnosta Puolustusvoimissa. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 173). Normaalipainoisista 66 % ja ylipainoisista 79 % ei ollut kokenut syrjintää fyysisestä kunnosta Puolustusvoimissa. Ryhmät erosivat toisistaan ($p < 0.05$) (taulukko 174).

Taulukko 173. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

	Täysin tai osin samaa mieltä	Siltä väliltä	Täysin tai osin eri mieltä
Normaalipainoiset (< 25)	9.7	5.0	85.3
Ylipainoiset (> 25)	21.0 *	11.3	67.7 *

* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin

Taulukko 174. Kuinka usein olet kokenut syrjintää fyysisen kunnon vuoksi.

	En koskaan	Satunnaisesti	Jatkuvasti
Normaalipainoiset (< 25)	78.6	21.0	0.4
Ylipainoiset (> 25)	66.2 *	30.6	3.2
* merkitsevä ero ($p < 0.05$) verrattuna normaalipainoisiin			

4.7 Vapaan sanan vastaukset

Kyselyn lopussa oli mahdollisuus vastata avoimeen tilaan Puolustusvoimien kuntotestikäytännöistä, fyysisen suorituskyvyn vaatimuksista sekä niihin liittyvistä tasa-arvokysymyksistä. Tätä mahdollisuutta käytti yhteensä 78 henkilöä. Yleisimmässä (10 kpl) kannanotossa todettiin, että ”miehillä ja naisilla tulee ehdottomasti olla samat fyysisen suorituskyvyn vaatimukset ja rajat”. Seuraavaksi yleisimmässä (6 kpl) kannanotossa todettiin, että ”nykyiset kuntotestirajat on helposti naisten saavutettavissa ilman liiallista ponnistusta, jos motivaatio on kohdallaan ja tekee enemmän töitä kuntonsa eteen”. Muita yleisiä kannanottoja olivat ”kuntotestirajat tulisi olla tehtäviin perustuvat, ei sukupuolen mukaan” (5 kpl), samassa tehtävässä miehillä ja naisilla tulee olla samat vaatimukset” (5 kpl) ja ”biologisten erojen vuoksi naiset eivät juuri koskaan voi olla samalla tasolla kuin miehet” (4 kpl). Kaikki vapaan sanan kannanotot on kootusti esitetty liitteessä 2.

---

5 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1. Liikunta-aktiivisuus, fyysinen kunto ja kehon koostumus

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että puolustusvoimissa palvelevat tai vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat sotilasnaiset ovat pääosin liikunnallisesti aktiivisia ja normaalipainoisia. Pääosa heistä harrasti vapaa-ajan liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa, kun vähän liikkuvia oli alle kolmannes vastaajista. Palkattuun henkilöstöön kuuluvista miessotilaista hieman yli puolet harrastaa vapaa-ajan liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa (Puolustusvoimien henkilöstötilipäätös 2013). Sotilasnaiset näyttäisivät olevan liikunnallisesti miehiä aktiivisempia. Sotilasnaisista lähes 80 prosenttia oli normaalipainoisia. Aliupseereissa sekä vanhemmissa sotilasnaisissa oli muita henkilöstö- ja ikäryhmiä enemmän ylipainoisia. Palkattuun henkilöstöön kuuluvista miessotilaista normaalipainoisia on alle 50 prosenttia. Sotilasnaisissa oli vähemmän ylipainoisia kuin sotilasmiehissä.

Sotilasnaisten kestävyyskunto oli enintään tyydyttävällä tasolla, mutta lihaskunto on hyvällä tasolla naisten viitearvoilla. Huolestuttavaa oli se, että suurin osa vapaaehtoista asepalvelusta suorittavista (94 %) naisista juoksi palveluksen alussa 12-minuutin juoksutestissä alle 2600 metriä, vaikkakin osuus pieneni palveluksen lopussa 78 prosenttiin. Myös suurin osa (88 %) palkattuun henkilöstön kuuluvista naisaliupseereista juoksi alle 2600 metriä. Sen sijaan kadeteista, upseereista ja opistoupseereista pienempi osa (42 %) juoksi alle 2600 metriä, mikä on minimiraja nimitettäessä ammattisotilas aliupseerin tai upseerin virkaan. Erityisesti aliupseerit sekä vanhemmat sotilasnaiset ovat fyysiseltä kunnoltaan heikompia, liikunta-aktiivisuudeltaan passiivisempia sekä ylipainoisempia kuin muut henkilöstö- ja ikäryhmät. Sotilasnaiset ovat myös fyysiseltä suorituskyvyltään (kestävyys/voima) selvästi miehiä huonommassa kunnossa. (Puolustusvoimien palkatun henkilöstön kuntotestitulokset 2013).

5.2. Sotilasnaisten suhtautuminen valintakoerajoihin hakeuduttaessa sotilasuralle

Lähes kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että sotilaan tulee olla fyysisesti hyväkuntoinen otettaessa huomioon heidän henkilöstö- ja ikäryhmä, puolustushaara sekä kehon painoindeksi ja fyysinen kunto. Suurin osa vastaajista pitää myös nykyisiä palkatulle sotilashenkilöstölle asetettuja kuntotestivaatimuksia sopivina naisille. Aliupseereista ja yli 35-vuotiaista kolmasosa oli sitä mieltä, että vaatimukset ovat liian kovia. Upseerit, kadetit ja opistoupseerit sekä iältään nuoremmat sotilasnaiset pitivät nykyisiä vaatimuksia sopivina. Alle 2200 metriä juosseissa ja ylipainoisissa naisissa oli enemmän niitä, joiden mielestä kuntotestirajat ovat liian vaativia. Puolustushaarojen välillä ei havaittu merkitseviä eroja.

Suurin osa vastaajista piti Maanpuolustuskorkeakoulun karsivaa pääsykoerajaa (2600 m) upseerin tutkintoon liian korkeana naisille. Yli puolet vastaajista piti 2600 metrin minimirajaa sopivana naisille upseerien ja aliupseerien virkaan nimittämisessä. Suurempi osa aliupseereista, yli 35-vuotiaista sekä merivoimissa palvelevista naisista pitivät minimirajaa liian vaativana. Alle 2600 metriä juosseissa sekä ylipainoisissa oli lisäksi suurempi osa niitä, jotka pitivät minimirajaa liian vaativana. Hyväkuntoisista ja normaalipainoisista sotilasnaisista suurin osa piti 2600 metrin minimirajaa sopivana Maanpuolustuskorkeakouluun hakeutumiselle sekä upseerin ja aliupseerin virkaan nimittämiselle. Upseerit, kadetit ja opistoupseerit sekä nuoremmat sotilasnaiset pitivät myös 2600 metrin minimi-

rajaa pääosin sopivina. Kolmasosa vastaajista oli sitä mieltä, että valintakoerajat Maanpuolustuskorkeakouluun ja sotilasuralle ovat miehille liian alhaisia.

Yli kolmasosa vastaajista oli sitä mieltä, että 12-minuutin juoksutestin minimiraja (2600 m) ei ole esteenä sotilasuralle rekrytoitumiselle. Toisaalta yli kolmasosa naisista piti minimirajaa esteenä sotilasuralle rekrytoitumiselle. Erityisesti aliupseerit totesivat, että liian kovat juoksutestivaatimukset vaikuttavat negatiivisesti naisten rekrytoitumiselle sotilasuralle. Aliupseerien tuloksia tarkasteltaessa on myös otettava huomioon joukon heterogeenisyys sekä suuri ikäero. Lisäksi vasta vuonna 2008 aliupseerien virkaan nimittämisessä otettiin käyttöön fyysisen toimintakyvyn minimivaatimus 12-minuutin juoksutestissä (2600 m). Sitä ennen rekrytoidut aliupseerinaiset (yli 40 -vuotiaat vastaajat) eivät ole juosseet valintakoetestiä. Vanhemmat ja nuorimmat naissotilaat erosivat myös merkittävästi toisistaan fyysisessä kunnossa, liikunta-aktiivisuudessa, kehon koostumuksessa sekä suhtautumisessa kuntotesteihin ja suoritusvaatimuksiin. Huonokuntoisissa, ylipainoisissa sekä vanhemmissa naisissa oli enemmän niitä, joiden mielestä fyysisen suoritusvaatimukset ovat liian vaativia ja ne ovat este rekrytoitumiselle sotilasuralle. Suurempi osa upseereista, kadeteista ja opistoupseereista sekä nuoremmista sotilasnaistista eivät pitäneet juoksutestin minimivaatimusta esteenä sotilasuralle rekrytoitumiselle. Sotilasmiehille asetettuja kuntotestien minimirajoja pidettiin joko sopivina tai liian matalina. Osa vastaajista totesi, että suorituskykyvaatimusten tulisi perustua aiempaa enemmän tehtäväkohtaisiin vaatimuksiin. Myös Norjassa haluttaisiin kehittää testejä, jotka mittaisivat paremmin sotilaiden todellisia työtehtäviä (Brundtland Steder 2012).

Selvästi yli puolet vastaajista totesi, että kansainvälisten kriisihallintatehtävien 12-minuutin juoksutestin minimiraja esikunta- ja tukitehtäviin (2300 m) ei ole naisille liian vaativa. Vastaavasti hieman alle puolet naisista piti 2500 metrin rajaa sopivana operatiivisiin tehtäviin. Noin kolmannes naisista totesi, että rajat ovat liian vaativia. Viidennes vastaajista piti 2500 metrin rajaa operatiivisiin tehtäviin liian alhaisena. Yli puolet vastaajista piti rajoja liian matalina miehille. Maavoimissa oli pienempi osuus niitä, joiden mielestä minimiraja on este rekrytoitumiselle kansainvälisiin tehtäviin. Huonompikuntoiset ja ylipainoiset naiset pitivät minimirajoja liian vaativina.

Näyttäisi siltä, että nykyistä 12-minuutin juoksutestin 2600 metrin minimirajaa ei pidetä liian vaativana naisten rekrytoitumiselle sotilasuralle tai hakeutumiseksi Maanpuolustuskorkeakouluun, mutta toisaalta yli puolet haluaisi miehille ja naisille eri kuntotestivaatimukset. Sotilasnaisten antamat vastaukset eivät ole yksiselitteisiä, joten ne eivät anna riittävän selviä perusteita naisille asetettujen minimirajojen muuttamiselle.

5.3. Sotilasnaisten suhtautuminen kansainvälisten tehtävien valintakoerajoihin

Tarkasteltaessa fyysisen suorituskyvyn minimivaatimuksia kansainvälisiin tehtäviin, Suomen puolustusvoimien vaatimukset ovat samansuuntaisia kuin esimerkiksi Ruotsissa ja Norjassa. Tanskassa vaatimukset ovat selvästi kovemmat (Malmberg ym. 2011). Tanskalaiset ovat tosin osallistuneet muihin pohjoismaihin verrattuna vaativimpiin sotilasoperaatioihin esimerkiksi Afganistanissa ja Irakissa. Saamiensa taistelukokemusten perusteella, he ovat asettaneet muita vaativammat minimirajat erityisesti operatiivisiin taistelutehtäviin (Malmberg ym. 2011). Tämän lisäksi Tanskassa on panostettu henkilökohtaisten harjoitusohjelmien kehittämiseen ja tutkimiseen sekä varuskunnissa että operaatioissa (Kilen ym. 2013).

Fysiologisista eroista johtuen naisten on keskimäärin vaikeampaa saavuttaa sotilaille asetettuja suorituskyvyn minimivaatimuksia kuin miesten (Malmberg ym. 2011, Courtright ym. 2013). Pienikokoisilla naisilla voi lisäksi olla vaikeuksia suurten taakkojen sekä lisäkuorman kantamisessa. Tutkimusten mukaan lisäkuorma ei saisi ylittää pitkäaikaisessa kuormituksessa yli 30 prosenttia kehon painosta (mm. Haisman 1988). Naisten fyysisen työn kapasiteetti on myös miehiä alhaisempia ja he väsyvät nopeammin samassa työssä (Epstein ym. 2013). Työskentely suuremmalla suhteellisella kuormalla lisää myös sotilasnaisten vammautumiseriskiä. Naisten pienempi kehon koko, erilainen luiden geometria ja alhaisempi luun vahvuus ovat lisäksi riskitekijöitä vammoille. Tämän takia naisilla on keskimäärin selvästi miehiä suurempi riski saada tuki- ja liikuntaelinvammoja. Hyvillä kestävyys- ja voimaominais-

suuksilla tiedetään olevan merkittävä ennaltaehkäisevä vaikutus tuki- ja liikuntaelinvammojen syntyyn (mm. Knapik ym. 2006, Epstein yms. 2013).

Naiset joutuvatkin keskimäärin harjoittelemaan miehiä enemmän saavuttaakseen heille asetetut minimirajat sekä työtehtävien edellyttämän fyysisen toimintakyvyn (Epstein yms. 2013, Courtright ym. 2013). Harjoittelulla voidaan miesten ja naisten välisiä eroja pienentää vain rajallisesti, erityisesti voimaominaisuuksien osalta (Courtright ym. 2013). Vaikka harjoittelulla sukupuolten välistä eroa fyysisessä kunnossa voidaan vähentää, merkittävä ero säilyy keskimäärin. Sen vuoksi erityisen fyysisesti vaativissa sotilastehtävissä naisten kapasiteetti ei keskimäärin riitä (Epstein yms. 2013). Kun sukupuolten erot tiedostetaan ja otetaan huomioon operatiivisessa suunnittelussa, naisso-tilaat voivat saavuttaa tehtävän edellyttämät vaatimukset toimiessaan yksiköissä, joissa on molempia sukupuolia (Epstein 2013). Harjoittelun tehostaminen saattaisi myös olla tehokas keino Suomessa kehittää sotilasnaisten fyysistä suorituskykyä siten, että ero sotilasmiehiin pienenee, ja että naisten valmiudet vaativampiin sotilastyötehtäviin paranisivat.

5.4. Tasa-arvon toteutuminen kuntotesteissä ja kuntotestivaatimuksissa

Yli puolet vastaajista totesi, että miehillä ja naisilla tulisi olla eri suorituskykyvaatimukset kaikissa kuntotesteissä. Suurin osa upseereista, kadeteista ja opistoupseereista oli sitä mieltä, että kuntotestien tulee olla samat sukupuolesta riippumatta. Alle 2200 metriä juosseissa oli suurin osa niitä, joiden mielestä naisilla ja miehillä tulisi olla eri vaatimukset. Naisupseerit, -kadetit ja -opistoupseerit haluavat tasa-arvon toteutuvan kuntotestissä ilman nykyisten minimirajojen laskua. Osa naisista uskoo, että eri suorituskykyvaatimukset saattaisivat johtaa huonompaan miehiltä saatavaan arvostukseen ja kohteluun.

Puolustusvoimissa esiintyy syrjintää ja kiusaamista fyysisen kunnan erilaisuuteen liittyen, jolla saattaa olla vaikutusta naisten sotilasuralle hakeutumiseen. Noin joka kymmenes naisista on uransa tai vapaaehtoisen asepalveluksen aikana kokenut kiusaamista. Syrjintää fyysisestä kunnosta on puolestaan kokenut vajaa viidennes vastaajista. Ylipainoiset naiset olivat kokeneet kiusaamista sekä syrjintää muita useammin. Sen sijaan huono- ja hyväkuntoisten välillä eroa ei esiintynyt kiusaamisessa tai syrjinnässä. Kiusaamista ja syrjintää fyysiseen kuntoon liittyen kohdentuu myös huonompikuntoisiin ja ylipainoisiin miehiin, joten se ei näytä olevan sukupuoleen liittyvä ilmiö (Tyyskä 2015).

Tulokset ovat osittain samansuuntaisia kuin Puolustusvoimien varusmiehille ja henkilökunnalle kohdistetussa tasa-arvotutkimuksessa (Leinonen ym. 2012). Kiusaamista ja syrjintää kokeneiden osuudet olivat kuitenkin suurempia kuin tässä tutkimuksessa, mikä voi johtua pääosin tasa-arvotutkimuksen erilaisesta kysymyksenasettelusta. Tasa-arvotutkimuksessa vastaajat valitsivat erillisestä listasta tilanteet, jossa he olivat kokeneet eriarvoista kohtelua tai kiusaamista. Useimmiten tällä tavoin toteutetuissa kyselyissä useampi ilmoittaa eriarvoisen kohtelun tai kiusaamisen kokemuksista kuin kysyttäessä näitä kokemuksia yhdellä kysymyksellä. Tasa-arvotutkimukseen vastanneista vapaaehtoista asepalvelusta suorittaneista naisista runsas puolet (55 %) ilmoitti syrjivästä kohtelusta ja kiusaamisesta (59 %). Naiset arvioivat miehiä useammin syrjinnän johtuneen fyysisestä kunnosta (naiset 51 % ja miehet 25 %). Sen sijaan kiusaamisen arvioitiin johtuneen fyysisestä kunnosta suunnilleen yhtä usein (naiset 29 % ja miehet 28 %). Henkilökunnan kyselyssä fyysisen kunnan vaikutusta kohteluun voidaan arvioida eriarvoista kohtelua tarkastelevan kysymyksen avulla. Naissotilaat ilmoittivat eriarvoisesta kohtelusta miessotilaita useammin, naisista tätä oli kokenut noin kolmasosa (upseerit 39 % ja aliupseerit 30 %) ja miehistä noin viidesosa (upseerit 18 %; erikoisupseerit ja aliupseerit 24 %). Noin viidesosa eriarvoista kohtelua kokeneista miehistä ja naisista arvioi tämän johtuneen henkilökohtaisista ominaisuuksista (naiset 25 % ja miehet 23 %).

Puolustusvoimissa on nollatoleranssi kaikkeen kiusaamiseen ja syrjintään. Tätä korostetaan monissa määräyksissä ja ohjeissa, kuten puolustusvoimien tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa (PVHSM, 2008), ohjeessa epäasiallisen kohtelun ehkäisystä ja käsittelystä (PVOHJE, 2010), yleisessä palvelusohjesäännössä (2009) ja varusmieskoulutusta koskevista ohjeista (PVOHJEK 2010). Tulosten pohjalta onkin mietittävä keinoja kiusaamisen ja syrjinnän ennalta ehkäisemiseksi. Erityisesti tukea voivat kaivata ylipainoiset ja huonokuntoiset henkilöt. Tasa-ar-

votutkimuksen varusmiehiä koskevien tulosten perusteella Leinonen ym. (2012) painottivat sitä, että kouluttajille, ryhmänjohtajille ja kotelaille annettavaa koulutusta kiusaamisen ja syrjinnän nollatoleranssista ja näiden ilmiöiden tunnistamisesta ja ehkäisystä on lisättävä. Palkattuun henkilöstöön kuuluvat naisupseerit ilmaisivat tarvetta kehittää työpaikkakiusaamisen ja häirinnän ehkäisyä. Tähän voidaan pyrkiä lisäämällä tiedotusta ja koulutusta epäasiallisen kohtelun ehkäisyä ja käsittelyä koskevasta ohjeesta sekä tehostamalla näiden ilmiöiden ennaltaehkäisyä ja ongelmien ratkomista. Leinonen ym. (2012) kiinnittivät lisäksi huomiota yleisen tasa-arvotyön merkitykseen. Naisia on miehiin verrattuna vähän, mikä johtaa helposti siihen että heidän toimintaansa seurataan työ- ja palvelusyhteisöissä tarkkaan. Naiset ja miehet ovat siis tietyllä tavalla erilaisessa asemassa, ja naisten ja miesten yhdenvertaiseen kohteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Norjassa naisten määrää pyritään lisäämään muun muassa tehostamalla sotilasammattin markkinointia erityiskohderyhmänä naiset sekä parantamalla naisten palvelusuhteiden ehtoja. Näiden lisäksi Norjassa selvitetään, olisiko nykyisiä fyysisen kunnan testejä ja valintakokeita tarvetta kehittää siten, että ne vastaisivat paremmin naisten fyysisiä ominaisuuksia, osaamispääomaa, kognitiivisia ja teknisiä taitoja, ja että ne vastaisivat paremmin sotilaan todellisia työtehtäviä. Tarvetta naisten määrän lisäämiseksi perustellaan muun muassa tasa-arvonäkökulmalla, mutta myös sillä, että naiset tuovat uusia näkökulmia palvelukseen ja tehtävien toteutukseen sekä uusia ongelmanratkaisutapoja. (Brundtland Steder 2012).

Naisilla on tärkeä rooli kriisinhallintaoperaatioissa erityisesti yhteydenpidossa paikallisiin naisiin. Naisten vahvuuksina pidetään kognitiivista osaamista, kulttuurien ymmärtämistä, sosiaalisia taitoja sekä korkeaa eettistä ymmärrystä, joita ei voi fyysisellä kunnolla korvata. Norjan puolustusvoimissa pääosa palkattuun henkilökuntaan kuuluvista naissotilaista työskentelee logistiikka-alalla tai huoltoalalla. Operatiivisella alalla heitä on selvästi vähemmän. Naisia saadaan rekrytoitua operatiiviselle alalle riittävästi, mutta runsas palveluksesta eroaminen hidastaa merkittävästi naisten kokonaismäärän kasvua erityisesti operatiivisella alalla. Tutkijoiden mukaan operatiivisella alalla työskentelevillä miehillä on lisäksi ennakkokäsitys, etteivät naiset sovi operatiivisiin tehtäviin. Muissakin asevoimissa esiintyy myytti siitä, että naiset eivät sovellu taistelutehtäviin. Naisten osallistuminen taistelutehtäviin on kuitenkin nykyisin sallittua useissa eri maissa. Tutkijoiden mukaan tästä on saatu hyviä kokemuksia. Positiivisten kokemusten jakaminen koulutuksessa lisäisi naisten arvostusta myös operatiivisella alalla (Brundtland Steder 2012).

---

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Tämän tutkimuksen tulokset ovat ristiriitaisia, koska naisten mielipiteet jakautuivat useissa kysymyksissä joko tukeviin tai vastustaviin mielipiteisiin. Tutkimuksen otanta ja edustavuus ovat varsin kattava vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten ja kadettien osalta, mutta ei palkattuun henkilöstöön kuuluvissa naissotilaissa. Tutkimuksen johtopäätökset ovatkin näin ollen osittain suuntaa antavia etenkin palkatun henkilöstön osalta. Vastaajista enemmistö edusti vapaaehtoista asepalvelusta suorittavia naisia, joten heidän kokemuksensa naisten sotilasuraan liittyvistä kuntotestien minimivaatimuksista ja testijärjestelmästä ovat rajallisia.

Nuoret, hyväkuntoiset ja liikunnallisesti aktiiviset sekä vähintään opistoupseeritutkinnon suorittaneet naiset pitävät nykyistä kuntotestijärjestelmää minimivaatimuksineen pääosin hyvänä. Toisaalta huonokuntoiset, ylipainoiset ja vähän liikkuvat sekä enintään aliupseerikoulutuksen saaneet naiset pitävät nykyistä järjestelmää epätasa-arvoisena sekä minimivaatimuksia liian kovina. Kyselyyn vastanneiden sotilasnaisten mielipiteet ja vastaukset eivät kuitenkaan anna selviä perusteita nykyisen fyysisen toimintakyvyn testijärjestelmän kehittämiseksi tai eri valintakokeiden kuntotestien minimivaatimusten uudelleen määrittämiseksi. Siksi tarvitaan lisää tutkittua seurantatietoa tähän aiheeseen liittyen sekä kansainvälistä tiedon ja kokemusten vaihtoa.

Naisten rekrytointin tehostamiseksi tulisi ammattisotilaille asetetuista fyysisen suorituskyvyn minimivaatimuksista tiedottaa aiempaa paremmin jo ennen heidän hakeutumistaan valintakokeisiin. Tämän lisäksi naisille tulisi tarjota harjoitusohjelmia, henkilökohtaista valmennusta sekä muuta tarvittavaa tukea fyysisen kunnon kohottamiseksi ennen valintatilaisuuksia sekä myös koko sotilasuran ajan. Vastuu tiedottamisesta ja valmentamisesta voisi olla sillä joukko-osastolla, missä nainen on suorittanut vapaaehtoisen asepalveluksensa. Vaihtoehtoisesti Aluetoimistot tai Maanpuolustuskoulutusyhdistys voisivat olla mukana järjestämässä naisille suunnattuja fyysisen suorituskyvyn valmennuskursseja. Kutsuntaikäisille tarkoitettu MarsMars.fi sosiaalista mediaa hyödyntävä liikuntapalvelu soveltuisi myös hyvin sotilasuralle hakeutuvien naisten valmennusohjelmalveluksi. Palvelua tulisi kuitenkin kehittää ottaen huomioon sotilasnaisten erityispiirteet, toiveet sekä tarpeet. Mikäli halutaan, että kuntotestit mittaisivat monipuolisemmin ja tasa-arvoisemmin fyysisen suorituskyvyn eri osa-alueista kestävyys- ja voimaominaisuuksien lisäksi, voitaisiin harkita liikkuvuutta, tasapainoa ja ketteryyttä mittaavien testien sisällyttämistä nykyiseen kuntotestijärjestelmään. Samalla tiedetään, että edellä mainituilla ominaisuuksilla on vammoja ennaltaehkäisevä vaikutus (mm. Knapik ym. 2001).

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi tulisi kartoittaa ne työtehtävät, joissa erityisesti tarvitaan naissotilaita. Niihin tehtäviin voitaisiin määrittää tehtäväkohtaiset suorituskyvyn minimivaatimuksen, jotka voisivat poiketa nykyisistä vaatimuksista. Miehiä tulisi myös valistaa varusmiespalveluksesta alkaen sukupuolten välisistä fysiologisia eroista, jotta heidän valmiutensa tukea naisia positiivisella tavalla eri sotilasuran vaiheiden aikana paranisivat.

LÄHTEET

Brundtland Steder F, Fleischer Fauske M. Tiltak for å øke kvinneandelen i Forsvaret. orswarets forskningsinstitutt. FFI-rapport 2012/00903. ISBN 978-82-464-2125-4.

Courtright SH, McCormick BW, Postlethwaite BE, Reeves CJ, Mount MK. A meta-analysis of sex differences in physical ability: revised estimates and strategies for reducing differences in selection contexts. *J Appl Psychol.* 2013; 98: 623-41.

Epstein Y, Yanovich R, Moran DS, Heled Y. Physiological employment standards IV: integration of women in combat units physiological and medical considerations. *EJAP.* 2013; 113: 2673-90.

Haisman MF. Determinants of load carrying ability. *Appl Ergon* 1988; 19(2): 111–21.

Kilen A, Larsson TH, Jørgensen M, Johansen L, Jørgensen S, Nordsborg NB. Effects of 12 weeks high-intensity & reduced-volume training in elite athletes. *Plos One.* 2014; 15: e95025.

Knapik JJ, Sharp MA, Canham-Chervak M, Hauret K, Patton JF, and Jones PH. Risk factors for training-related injuries among men and women in basic combat training. *Med Sci Sports Exerc.* 2001; 33:946–954.

Knapik JJ, Darakjy S, Hauret KG, Canada S, Scott S, Rieger W, Marin R, Jones BH. Increasing the physical fitness of low-fit recruits before basic combat training: an evaluation of fitness, injuries, and training outcomes. *Mil Med.* 2006; 171(1):45-54.

Knapik JJ, East WB. History of United States army physical fitness and physical readiness training. *US Army Med Dep J.* 2014; (2-14): 5-19.

Leinonen M, Nikkanen R, Otonkorpi-Lehtoranta K. Sukupuolten tasa-arvo puolustusvoimissa: Kehittämistarpeiden näkökulma asepalvelusta suorittavien ja henkilöstön kokemuksiin. Tampereen yliopisto, Työelämän tutkimuskeskus, Työraportteja 88/2012.

Maanpuolustuskorkeakoulun valintakoetilastot vuosilta 2010-2013. Opintoasiainosasto, Maanpuolustuskorkeakoulu.

Malmberg J (ed.) Physical Fitness Tests in the Nordic Armed Forces. Norwegian School of Sport Sciences/Defence Institute 2011. Beta Grafisk Print. ISSN 1891-8751.

McArdle WD, Katch FI, Katch VL, Exercise Physiology: Nutrition, Energy, and Human Performance. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins 2014. ISBN/ISSN: 9781451191554. pp. 455-542.

Nindl BC, Barnes BR, Alemany JA, Frykman PN, Shippee RL, Friedl KE (2007) Physiological Consequences of U.S. Army Ranger Training. *Med Sci Sports Exerc.* 39:1380–1387.

Pelastuslaitos, pääkoevaatimukset. www.pelastusopisto.fi/ti/tule_opiskelemaan. 2014

Pihlainen K, Santtila M, Ohrankämnen O, Ilomäki J, Rintakoski M, Tiainen S. Puolustusvoimien kuntotestaajan käsikirja. Pääesikunnan henkilöstöosasto. Edita Prima Oy 2011; ISBN 978-951-25-2053-4

Poliisin pääsykoevaatimukset. www.polamk.fi/hae_poliisiksi. 2014.

Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös 2013. Pääesikunta henkilöstöosasto. Juvenes Print 2014; ISBN PDF 978-951-25-2544-7.

Puolustusvoimien palkatun henkilöstön kuntotestitulastot 2013. Pääesikunnan henkilöstöosasto. PVHCMSAP tilastoraportti 2013. Julkaisematon asiakirja.

PVHSM Sosiaaliala 016 PEHENKOS - Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnittelu puolustusvoimissa (HE956) / 3.9.2008

PVOHJE Sosiaaliala 026 PEHENKOS - Palkatun henkilöstön epäasiallisen kohtelun ehkäisy ja käsittely puolustusvoimien työpaikoilla (HG1647) / 20.12.2010

PVOHJEK Koulutus 021 PEHENKOS - varusmieskoulutuksen yleisjärjestelyt 2010 / liite 3 SIKITO-ohje

Pääesikunta, henkilöstöosasto, Yleinen palvelusohjesääntö. Edita 2009. ISBN:

978-951-25-1984-2.

Rajavartiolaitos, pääsykoevaatimukset. www.raja.fi/mvk/haku. x.x.2014

Sharp MA, Patton JF, Vogel JA: A Database of Physically Demanding Tasks Performed by U.S. Army Soldiers. Military Performance Division. Technical Report: T98. Natick, MA, U.S. Army Research Institute of Environmental Medicine, 1998. Available at <http://www.dtic.mil/dtic/tr/fulltext/u2/a338922.pdf>; accessed June 17, 2013.

Tyyskä, J. 2015. Miessotilaiden mielipiteitä fyysisestä kunnosta ja fyysisen kunnan rajoista sekä kuntotestaamisesta puolustusvoimissa, Maanpuolustuskorkeakoulu, Diplomityö.

LIITTEET

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tuki- ja liikuntaelinvammat vapaaehtoisen asepalveluksen aikana

	ei vammaa	alaraaja- kipua	selkäkipua	niskakipua	muut kivut	en osaa sanoa
Asepalvelusta suorittavat	31.8	43.2	9.1	6.8	6.4	2.7
Aliupseerit ja sopimussotilaat	46.2	33.3	7.7	5.1	2.6	0.0
Kadetit ja upseerit	65.2	23.9	6.5	0.0	4.3	0.0

Liitetaulukko 2. Vapaan sanan vastaukset kategorisoituna nykyisten toimintakyyvaatimusten puolesta ja vastaan oleviin mielipiteisiin.

Nykyisten toimintakyyvaatimusten vastaan olevat mielipiteet	Määrä	Nykyisten toimintakyyvaatimusten puolesta olevat mielipiteet	Määrä
Miehillä ja naisilla tulee olla eri valintarajat fyysisen kunnan osalta.	2	Miehillä ja naisilla tulee ehdottomasti olla samat fyysisen suorituskyvyn vaatimukset ja rajat.	10
Biologisten erojen vuoksi naiset eivät juuri koskaan voi olla samalla tasolla kuin miehet.	4	Nykyiset kuntotestirajat on helposti naisten saavutettavissa ilman liiallista ponnistusta, jos motivaatio on kohdallaan ja tekee enemmän töitä kuntonsa eteen.	6
Osassa sotilastehtävistä pitäisi olla naisilla ja miehillä eri rajat, eli tehtävissä, jossa fyysisellä kunnolla ei ole merkitystä.	3	Kuntotestirajat tulisi olla tehtäviin perustuvat, ei sukupuolen mukaan.	5
On myös työtehtäviä, joissa fyysinen kunto ei ole ratkaiseva, vaan osaaminen on tärkeää.	2	Samassa tehtävässä miehillä ja naisilla tulee olla samat vaatimukset.	5
Naisia on vähän puolustusvoimissa juuri kovien kuntotestirajojen takia.	4		
Naisille etunojapunnerrukseen helpotettu punnerrusliike, mikä motivoi tekemään parhaansa.	2	Naisille ei saa olla helpotuksia suoritusliikkeissä. Nykyiset kuntotestit ja niiden rajat ovat liian helpot.	3
Hienoa, että naisille on otettu käyttöön omat kuntotestitaulukot. Motivaatio lisääntyi selvästi.	3	Naisten omat kuntotestitaulukot ovat heikentäneet ilmapiriä.	2
Juokсутestin tulos liian merkityksellinen, mutta ei tehdyn työn tulos tai siinä vaadittava osaaminen.	3	Fyysinen kunto voi pelastaa kovassa tilanteessa	1
Juokсутestien rajoja voisi laskea 100 metrillä, sillä nykyiset rajat ovat naisille liian kovia niin virkaannimittämässä kuin kv-tehtäviin.	2	Fyysisen suorituskyvyn vaatimukset ja suoritusrajat eivät ole liian vaativia naisille. Niitä ei pidä laskea.	2
Kuntotesteissä hujataan. Ne ei oikeastaan kerro mitään.	1	Helpotukset naisille testeissä ja taulukoissa lisäävät eriarvoisuutta	3
		Virkaannimittämisen minirajan 2600 metriä pitäisi saavuttaa koko sotilasuran ja siihen tulisi päästä vuosittain.	3
Huonokuntoisia sotilaita suositaan.	1	Kovakuntoisia sotilaita suositaan.	1
Fyysisen kunnan merkitystä korostetaan liikaa.	1	Fyysisen kunnan merkitystä tulee parantaa sotilasammattissa.	1
Huonokuntoiset saavat kevyempiä tehtäviä ja pääsevät helpommalla.	1	Hyvä kuntoiselle kouluttajalle annetaan raskaimmat tehtävät ja huonokuntoisia säälletään.	1
Huonokuntoisia miehiä ja naisia syrjitään tasapuolisesti.	1	Hyvästä kunnosta tulee palkita ja sen tulee vaikuttaa palkkaan, jotta motivaatio yrittää parhaansa lisäänty.	1
Huonokuntoiset miehet menee edelle kv-tehtävien valinnassa, vaikka nainen saavuttaa vaadittavan fyysisen kunnan rajat.	1	Kuntotestien läpäisemättömyys pitäisi olla sotilasvirasta erottamisen peruste.	1
Naisilla, jotka ovat myös perheen äitejä, ei ole aikaa liikkuu riittävästi.	1		
En ole suorittanut naisten vapaaehtoista asepalvelusta, mutta on nimitetty sotilasvirkaan ilman minimivaatimuksia.	1		
Yhteensä	33		45

Liite 1. Kysely

Joukko-osasto _____

Päivämäärä ___ / ___ 2013

Naissotilaat ja fyysinen toimintakyky

Arvoisa vastaaja,

Tutkimuksen tavoitteena selvittää naissotilaiden sekä vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien naisten suhtautumista palvelukseen astumisen yhteydessä ja palveluksen aikana sekä valintakoetilaisuuksien yhteydessä suorittaviin kuntotesteihin ja niiden suoritusvaatimuksiin. Tavoitteena on myös selvittää, onko kuntotesteillä ja niiden suoritusvaatimuksilla vaikutusta sotilasuralle sekä kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin rekrytointumiseen. Sen lisäksi tarkoituksena on saada tietoa siitä, miten naiset kokevat kuntotestit ja niiden suoritusvaatimukset tasa-arvon näkökulmasta.

Kysely on täysin luottamuksellinen. Vastaaminen tapahtuu nimettömästi yleisvastauslomakkeelle. Tulokset raportoidaan niin, ettei yksittäisen henkilön vastauksia voida tunnistaa.

Vastaamiseen on varattu aikaa 20 minuuttia. Kyselyyn vastataan tiedonkeruulomakkeella mustaamalla lyijykynällä vastaustasi vastaava kirjain. Toivomme jokaisen täyttävän lomakkeen huolellisesti, jotta aineisto olisi tilastollisesti edustava ja luotettava. Vastaukset merkitään yleisvastauslomakkeelle.

Vastattuasi kaikkiin kysymyksiin jää paikallasi odottamaan kunnes saat poistumisohjeet tilaisuuden valvojalta. Kyselyn jälkeen palautat kysely- ja vastauslomakkeet kyselyn valvojalle. Antamasi vastaukset ovat ensiarvoisen tärkeitä. Vastaathan jokaiseen kysymykseen.

KIITOS VASTAUKSISTASI!

Pääsikunta, henkilöstöosasto

Maanpuolustuskorkeakoulu, johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos

YLEISET TAUSTATIEDOT

1. Minkä ikäinen olet?

Vastausrivi 1:

- a 16-20 vuotta
- b 21-25 vuotta
- c 26-30 vuotta
- d 31-35 vuotta
- e 36-40 vuotta
- f 41-45 vuotta
- g 46 tai enemmän

2. Kuinka monta vuotta olet yhteensä käynyt koulua ja opiskellut päätoimisesti (kaikki koulut peruskoulusta alkaen lasketaan mukaan)?

Vastausrivi 2:

- a 9 vuotta tai vähemmän
- b 10-12 vuotta
- c 13-15 vuotta
- d 16 vuotta tai enemmän

3. Mikä on perhesuhteesi?

Vastausrivi 3:

- a Naimisissa
- b Avoliitossa
- c Leski
- d Eronnut
- e Naimaton

4. Mihin henkilöstöryhmää kuulut?

Vastausrivi 4:

- a asepalvelusta suorittava miehistöön kuuluva
- b asepalvelusta suorittava aliupseeri / aliupseerioppilas
- c asepalvelusta suorittava upseerikokelas / upseerioppilas
- d palkattuun henkilöstöön kuuluva sopimussotilas
- e palkattuun henkilöstöön kuuluva aliupseeri
- f palkattuun henkilöstöön kuuluva opistoupseeri
- g maanpuolustuskorkeakoulussa upseeriksi opiskeleva
- h palkattuun henkilöstöön kuuluva upseeri
- i palkattuun henkilöstöön kuuluva erikoisupseeri

5. Mikä on puolustushaaras?

Vastausrivi 5:

- a maavoimat
- b ilmavoimat
- c merivoimat

6. Mikä on joukko-osastosi? (Mikäli et löydä joukko-osastoasi juuri näistä vastauksista etsi se seuraavista kysymyksistä 7-10)

Vastausrivi 6:

- a Hämeen Rykmentti
- b Jääkäriprikaati
- c Kaartin Jääkärirykmentti
- d Kainuun Prikaati
- e Karjalan Prikaati
- f Lapin Ilmatorjuntarykmentti
- g Maasotakoulu
- h Panssariprikaati
- i Pioneerirykmentti

7. Mikä on joukko-osastosi? (Mikäli et löydä joukko-osastoasi näistä vastauksista etsi se seuraavasta kysymyksestä)

Vastausrivi 7:

- a Pohjois-Karjalan Prikaati
- b Porin Prikaati
- c Reserviupseerikoulu
- d Tykistöprikaati
- e Utin Jääkärirykmentti
- f Viestirykmentti
- g Merivoimien esikunta
- h Merisotakoulu
- i Merivoimien tutkimuslaitos

8. Mikä on joukko-osastosi? (Mikäli et löydä joukko-osastoasi näistä vastauksista etsi se seuraavasta kysymyksestä)

Vastausrivi 8:

- a Saaristomeren meripuolustusalue
- b Suomenlahden meripuolustusalue
- c Uudenmaan Prikaati
- c Ilmavoimien Esikunta
- d Lapin Lennosto
- e Satakunnan Lennosto
- f Karjalan Lennosto
- g Lentosotakoulu
- h Ilmasotakoulu
- i Ilmavoimien Teknillinen Koulu

9. Mikä on joukko-osastosi? (Mikäli et löydä joukko-osastoasi näistä vastauksista etsi se seuraavasta kysymyksestä)

Vastausrivi 9:

- a Maavoimien esikunta
- b Maavoimien materiaalilaitos
- c Etelä-Suomen Sotilaslääni
- d Itä-Suomen Sotilaslääni
- e Länsi-Suomen Sotilaslääni
- f Pohjois-Suomen Sotilaslääni
- g Puolustusvoimien tutkimuslaitos
- h Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskus
- i Puolustusvoimien kansainvälinen keskus

10. Mikä on joukko-osastosi?

Vastausrivi 10:

- a Pääesikunta
- b Puolustusvoimien tiedustelukeskus
- c Puolustusvoimien teknillinen tutkimuslaitos
- d Sotilaslääketieteenkeskus
- e Viestikoelaitos
- f Maanpuolustuskorkeakoulu
- g Jokin muu

11. Mikä on aselajisi? (Mikäli et löydä aselajiasi näistä vastauksista etsi se seuraavasta kysymyksestä)

Vastausrivi 11:

- a Jalkaväki
- b Tiedustelu
- c Kenttätykistö
- d Ilmatorjunta
- e Pioneeri
- f Viesti
- g Huolto
- h Erikoisjoukot
- i Sotilaspoliisi ja turvallisuus

12. Mikä on aselajisi?

Vastausrivi 12:

- a Laivasto
- b Merivalvonta
- c Johtamisjärjestelmä
- d Taistelun johto
- e Jokin muu

LIIKUNTA JA FYYSINEN KUNTO

13. Mihin seuraavista vapaa-ajan liikuntaryhmistä kuulut?

Ajattele kolmea viime kuukautta (HUOM! vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat vastaavat ajalta ennen palvelukseen astumista) ja ota huomioon kaikki sellainen vapaa-ajan fyysinen rasitus, joka on kestänyt kerrallaan vähintään 20 minuuttia. (Liikunta on ripeää ja reipasta, kun se aiheuttaa ainakin jonkin verran hikoilua ja hengityksen kiihtymistä)

Vastausrivi 13:

- a Ei juuri mitään liikuntaa joka viikko
- b Verkaista tai rauhallista liikuntaa yhtenä tai useampana päivänä , Miten monena päivänä? _____
- c Ripeää ja reipasta liikuntaa noin kerran viikossa
- d Ripeää ja reipasta liikuntaa kaksi kertaa viikossa
- e Ripeää ja reipasta liikuntaa kolme kertaa viikossa
- f Ripeää ja reipasta liikuntaa ainakin neljä kertaa viikossa

14. Miten arvioit kestävyyskuntosi nyt verrattuna yleisesti suomalaisiin naisikätovereihisi?

Vastausrivi 14:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

15. Miten arvioit kestävyyskuntosi nyt verrattuna yleisesti suomalaisiin miesikätovereihisi?

Vastausrivi 15:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

16. Miten arvioit kestävyyskuntosi nyt verrattuna naissotilaisiin puolustusvoimissa (muut varusmiehet, aliupseerit, opistoupseerit, kadetit, upseerit tai erikoisupseerit)?

Vastausrivi 16:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

17. Miten arvioit kestävyyskuntosi nyt verrattuna miessotilaisiin puolustusvoimissa (muut varusmiehet, aliupseerit, opistoupseerit, kadetit, upseerit tai erikoisupseerit)?

Vastausrivi 17:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

18. Miten arvioit koko kehon voimatasoasi nyt verrattuna yleisesti suomalaisiin naisikätovereihisi?

Vastausrivi 18:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

19. Miten arvioit kehon voimatasoasi nyt verrattuna yleisesti suomalaisiin miesikätovereihisi?

Vastausrivi 19:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

20. Miten arvioit kehon voimatasoasi nyt verrattuna naissotilaisiin puolustusvoimissa (muut varusmiehet, aliupseerit, opistoupseerit, kadetit, upseerit tai erikoisupseerit)?

Vastausrivi 20:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

21. Miten arvioit kehon voimatasoasi nyt verrattuna miessotilaisiin puolustusvoimissa (muut varusmiehet, aliupseerit, opistoupseerit, kadetit, upseerit tai erikoisupseerit)?

Vastausrivi 21:

- a selvästi huonompi
- b jonkin verran huonompi
- c yhtä hyvä
- d jonkin verran parempi
- e huomattavasti parempi

22. Sotilaan tulee olla fyysisesti hyväkuntoinen.

Vastausrivi 22:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

23. Vapaaehtoinen asepalvelus oli fyysiseltä rasittavuudeltaan. (HUOM. palvelustaan parhaillaan suorittavat vastaavat tähänastisen palveluksen mukaan)

Vastausrivi 23:

- a hyvin kevyt
- b kevyt
- c kohtalainen
- d raskas
- e hyvin raskas

24. Mikä tuki- ja liikuntaelinvamma sinulla on/oli vapaaehtoiseen asepalveluksen aikana? HUOM! valitse vain yksi keskeisin/yleisin vammatyyppi!

Vastausrivi 24:

- a ei ole ollut mitään vammaa
- b selkäkipua
- c niskakipua
- d pääkipua
- e yläraajakipua
- f alaraajakipua
- g rintakipua
- h vatsakipua
- i en osaa sanoa

25. Onko/oliko sinulla ollut vapaaehtoisen asepalveluksen aikana tuki- ja liikuntaelinvammoja, joiden vuoksi olet joutunut käymään lääkärin vastaanotolla?

Vastausrivi 25:

- a ei
- b kyllä
- c en osaa sanoa

**26. Vain palkattu henkilöstö vastaa: mikä tuki- ja liikuntaelinvamma sinulla ollut työurasi aikana?
HUOM! valitse vain yksi keskeisin/yleisin vammatyyppi!**

Vastausrivi 26:

- a ei ole ollut mitään vammaa
- b selkäkipua
- c niskakipua
- d pääkipua
- e yläraajakipua
- f alaraajakipua
- g rintakipua
- h vatsakipua
- i en osaa sanoa

27. Vain palkattu henkilöstö vastaa: onko sinulla ollut työurasi aikana tuki- ja liikuntaelinvammoja, joiden takia olet joutunut käymään työterveyslääkäriässä?

Vastausrivi 27:

- a ei
- b kyllä
- c en osaa sanoa

28. Vapaaehtoisen asepalveluksen ensimmäisen juoksutestini (tulotesti) tulos oli

Vastausrivi 28:

- a alle 2200 metriä
- b 2200 - 2300
- c 2300 - 2400
- d 2400 - 2500
- e 2500 - 2600
- f 2600 - 2700
- g 2700 - 2800
- h 2800 - 3000
- i yli 3000 metriä

29. Vapaaehtoisen asepalveluksen viimeisen juostutestini (lähtötesti) tulos oli

Vastausrivi 29:

- a alle 2200 metriä
- b 2200 - 2300
- c 2300 - 2400
- d 2400 - 2500
- e 2500 - 2600
- f 2600 - 2800
- g 2800 - 3000
- h 3000 - 3200
- i yli 3200 metriä

30. Vain palkattu henkilöstö vastaa: Palkatun henkilöstön kuntotestien viimeisen juostutestini tulos oli

Vastausrivi 30:

- a alle 2200 metriä
- b 2200 - 2300
- c 2300 - 2400
- d 2400 - 2500
- e 2500 - 2600
- f 2600 - 2800
- g 2800 - 3000
- h 3000 - 3200
- i yli 3200 metriä

31. Viimeisimmän lihaskuntotestini lihaskuntoindeksi oli

Vastausrivi 31:

- a 0,00-0,99 (heikko)
- b 1,00-1,49 (välttävä)
- c 1,50-2,49 (tydyttävä)
- d 2,50-3,49 (hyvä)
- e 3,50-4,49 (kiitettävä)
- f 4,50-5,00 (erinomainen)
- g en osaa sanoa

32. Painoindeksini on (katso painoindeksi erillisestä taulukosta kehon pituutesi ja painosi avulla tai laske seuraavan kaavan perusteella = paino (kg)/pituus²(m))

Vastausrivi 32:

- a alle 18.5
- b 18.5-19.99
- c 20-24.99
- d 25-29.99
- e 30-34.99
- i yli 35

SUHTAUTUMINEN KUNTOTESTEIHIN JA NIIDEN SUORITUSVAATIMUKSIIN

33. Kuntotestit ovat tärkeä osa sotilaan työkykyisyyden kartoittamista

Vastausrivi 33:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

34. Maanpuolustuskorkeakoulun pääsykokeissa 12 minuutin juoksutestin karsiva raja on 2600 metriä. Mielestäni raja on naisille

Vastausrivi 34:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

35. Mielestäni edellä mainittu karsiva raja on miehille

Vastausrivi 35:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

36. Upseerin ja aliupseerin virkaan nimitettäessä juoksutestin karsiva raja on 2600 metriä. Mielestäni raja on naisille

Vastausrivi 36:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

37. Mielestäni edellä mainittu karsiva raja on miehille

Vastausrivi 37:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

38. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on operatiivisissa tehtävissä 2500 metriä. Mielestäni raja on naisille

Vastausrivi 38:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

39. Mielestäni edellä mainittu karsiva raja on miehille

Vastausrivi 39:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

40. Kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin karsiva raja 12 minuutin juoksutestissä on esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä 2300 metriä. Mielestäni raja on naisille

Vastausrivi 40:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

41. Mielestäni edellä mainittu karsiva raja on miehille

Vastausrivi 41:

- a liian matala
- b sopiva
- c liian vaativa

42. Vapaaehtoiseen asepalvelukseen liittyvien kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

Vastausrivi 42:

- a kyllä
- b ei
- c en osaa sanoa

43. Vain palkattu henkilöstö vastaa: Palkatun henkilöstön vuosittaisten kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

Vastausrivi 43:

- a kyllä
- b ei
- c en osaa sanoa

44. Naisten ja miesten välillä on biologisia eroja esimerkiksi lihasvoimassa ja kehon rasvamassan osuudessa. Pystyisivätkö naissotilaat mielestäsi selviytymään varusmiespalveluksen tai operatiivisen toiminnan fyysisistä vaatimuksista, mikäli juoksutestin rajat olisivat naisilla alemmat kuin miehillä?

Vastausrivi 44:

- a kyllä
- b eivät
- c en osaa sanoa

45. Kuntotestien suoritusvaatimukset ovat naisille liian vaativat

Vastausrivi 45:

- a kyllä
- b ei
- c en osaa sanoa

KUNTOTESTIEN JA NIIDEN SUORITUSVAATIMUSTEN VAIKUTUKSET SOTILASURALLE SEKÄ KANSAINVÄLISIIN KRIISINHALLINTA- JA RAUHANTURVATEHTÄVIIN REKRYTOITUMISEEN

46. Kuntotestivaatimuksilla ei ole minulle merkitystä mikäli harkitsen, tai kun harkitsin sotilasuraa

Vastausrivi 46:

- a kyllä
- b ei
- c en osaa sanoa

47. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle aliupseereiksi puolustusvoimiin

Vastausrivi 47:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

48. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2600 m on este naisten rekrytoimiselle kadetiksi Maanpuolustuskorkeakouluun sekä upseereiksi puolustusvoimiin

Vastausrivi 48:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

49. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2500 m operatiivisissa tehtävissä on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

Vastausrivi 49:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

50. 12 minuutin juoksutestin karsiva raja 2300 m esikunta-, tuki- ja sotilastarkkailijatehtävissä on este naisten rekrytoimiselle kansainvälisiin kriisinhallinta- ja rauhanturvatehtäviin?

Vastausrivi 50:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

KOKEMUKSET KUNTOTESTEIHIN JA NIIDEN SUORITUSVAATIMUKSIIN TASA-ARVON NÄKÖKULMASTA

51. Naisille ja miehille tulisi olla samat vaatimukset fyysisessä kunnossa

Vastausrivi 51:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

52. Kiusaaminen on huonoa kohtelua, jossa joku yhteisön jäsenistä pyritään tietoisesti alistamaan. Se voi olla esimerkiksi nimittelyä, joukon ulkopuolelle jättämistä, uhkailua perättömien huhujen levittämistä tai ilkeämielisten kepposten tekoa. Kuinka usein olet kokenut tämän kaltaista kiusaamista fyysisen kunnan vuoksi?

Vastausrivi 52:

- a en koskaan
- b satunnaisesti
- c jatkuvasti

53. Olen kokenut kiusaamista fyysisestä kunnostani vapaaehtoisen asepalveluksen tai työurani aikana Puolustusvoimissa?

Vastausrivi 53:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

54. Syrjintä tarkoittaa sitä, että yhtä ihmistä tai ihmisryhmää kohdellaan ilman hyväksyttävää perustetta eri tavoin kuin toisia samassa asemassa olevia. Erilainen kohtelu saattaa liittyä esimerkiksi tehtävien jakoon, koulutustilanteisiin, johtaja- tai erikoiskoulutukseen pääsyyn tai suoritusten arviointiin. Kuinka usein olet kokenut tämän kaltaista syrjintää fyysisen kunnan vuoksi?

Vastausrivi 54:

- a en koskaan
- b satunnaisesti
- c jatkuvasti

55. Jos naisten kuntovaatimukset olisivat alhaisemmat kuin miehillä, aiheuttaisiko tämä arviosi mukaan ongelmia mieskollegoilta saatavan arvostuksen tai kohtelun suhteen?

Vastausrivi 55:

- a kyllä
- b ei
- c en osaa sanoa

56. Uskon, että palveluksessa olevien naisten fyysinen kunto yleisesti ottaen on riittävä sotilaan työtehtäviin sekä sodan ajan sijoituksen mukaisiin tehtäviin.

Vastausrivi 56:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

57. Naisten ja miesten välillä on biologisia eroja esimerkiksi lihasvoimassa ja kehon rasvamassan osuudessa. Samat kuntotestivaatimukset eriarvoistavat miehiä ja naisia

Vastausrivi 57:

- a täysin samaa mieltä
- b osin samaa mieltä
- c siltä väliltä
- d osin eri mieltä
- e täysin eri mieltä

JOS SINULLA ON TUTKIMUSAIHEESEEN LIITTYVIÄ ASIOITA TAI MIELIPITEITÄ, JOTKA HALUAT TUODA ESILLE, VOIT KIRJOITAA NE ALLA OLEVAAN VAPAASEEN TILAAN:

Tarkista, että vastasit kaikkiin kysymyksiin. Kiitos!